

Nota integraal jeugdbeleid

Beleid - regie - uitvoeringsprogramma 2008 - 2011

NOTA INTEGRAAL JEUGDBELEID

Gemeente Den Helder

**Beleid - regie - uitvoeringsprogramma
2008 - 2011**

Onze jeugd is onze toekomst ..... de toekomst van Den Helder

Vastgesteld op 1 december 2008
RB08.0153

Inhoudsopgave

	Blz.	
Inleiding	3	
Hoofdstuk 1	Integraal jeugdbeleid in Den Helder	5
Hoofdstuk 2	Beleidskaders: Rijk, provincie en gemeente	7
Hoofdstuk 3	De gemeente aan zet – prioriteiten	10
Hoofdstuk 4	Integrale thema's in het jeugdbeleid	13
Hoofdstuk 5	Regie integraal jeugdbeleid	15
Hoofdstuk 6	Evaluatie en monitoring aanbod en processen	17
Hoofdstuk 7	Samenvatting beleid en beleidskeuzes	18
Hoofdstuk 8	Samenvatting voorstellen regie, evaluatie en monitoring	19
Hoofdstuk 9	Samenvatting uitvoeringsprogramma integraal jeugdbeleid 2008-2011	20
Hoofdstuk 10	Speerpunten in 2009	24
Hoofdstuk 11	Financiële paragraaf	25
Hoofdstuk 12	Besluitvormingstraject	29
Hoofdstuk 13	Communicatie	30
Hoofdstuk 14	Literatuuropgave	31
Bijlage 1	Schematisch overzicht van het jeugdbeleid	32
Bijlage 2	Thema's integraal jeugdbeleid	
2.1	Thema <i>Gezond opgroeien</i>	34
	Wettelijke verplichtingen en taken	
	Lokale beleidskeuzes	
	Partners	
	Actuele ontwikkelingen	
	Uitvoeringsprogramma 2008-2011	
2.2	Thema <i>Veilig opgroeien</i>	39
	Wettelijke verplichtingen en taken	
	Lokale beleidskeuzes	
	Partners	
	Actuele ontwikkelingen	
	Uitvoeringsprogramma 2008-2011	
2.3	Thema <i>Goed voorbereid zijn op de toekomst</i>	46
	Wettelijke verplichtingen en taken	
	Lokale beleidskeuzes	
	Partners	
	Actuele ontwikkelingen	
	Uitvoeringsprogramma 2008-2011	
2.4	Thema <i>Talenten ontwikkelen en plezier hebben</i>	52
	Wettelijke verplichtingen en taken	
	Lokale beleidskeuzes	
	Partners	
	Actuele ontwikkelingen	
	Uitvoeringsprogramma 2008-2011	
2.5	Thema <i>Steentje bijdragen aan de maatschappij</i>	55
	Wettelijke verplichtingen en taken	
	Lokale beleidskeuzes	
	Partners	
	Actuele ontwikkelingen	
	Uitvoeringsprogramma 2008-2011	
2.6	<i>Flankerend (jeugd)beleid</i>	57
	Wettelijke verplichtingen en taken	
	Lokale beleidskeuzes	
	Partners	
	Actuele ontwikkelingen	
	Uitvoeringsprogramma 2008-2011	

INLEIDING

Waarom deze nota en waarom nu?

Jeugdbeleid staat volop in de belangstelling, vaak in negatieve zin. Dat is jammer want met een groot deel van de jeugd gaat het gewoon goed. En *alle* jongeren verdienen onze aandacht, niet alleen de jongeren die problemen hebben of die problemen veroorzaken. Het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) vormt daarbij het algemene uitgangspunt. Als we willen investeren in onze jeugd, moet daarvoor een breed draagvlak zijn bij alle betrokkenen, zowel in de politiek, als bij de bestuurders en de uitvoerders van het jeugdbeleid.

Portefeuille jeugdbeleid

De gemeente Den Helder heeft er in 2006 voor gekozen een portefeuillehouder jeugdbeleid aan te stellen. De portefeuille jeugdbeleid vraagt een integrale aanpak, want vrijwel alle afdelingen binnen de gemeentelijke organisatie hebben immers te maken met de jeugd in onze stad. Op het gebied van jeugdbeleid gebeurt dan ook veel, maar het overzicht ontbreekt. De afgelopen jaren is geprobeerd om samenhang en afstemming in beleid en activiteiten tot stand te brengen. Dat is voor een deel gelukt; bestuurlijk en in de uitvoering is een groot aantal netwerken in het jeugdbeleid operationeel. Het jeugdbeleid is echter breed, omvangrijk en complex en dat vraagt vanuit de gemeente een duidelijke regie. Deze nota is daartoe een instrument.

Ontwikkelingen

In de kadernota *Leren doe je overal* (2005) is de visie van de gemeente Den Helder met betrekking tot integraal jeugdbeleid geformuleerd. De nota die nu voor u ligt, vormt een nadere uitwerking daarvan. Intussen is er sinds 2005 veel veranderd. Niet alleen in het rijksbeleid en het provinciale beleid zijn er nieuwe ontwikkelingen, maar ook in de regio en de stad. Instellingen en organisaties in het jeugdbeleid zijn eveneens volop in beweging. Het is dus ook tijd om ons jeugdbeleid te actualiseren. Daarbij doen we ook voorstellen voor de invulling van de gemeentelijke regierol

Veel activiteiten

De ambitie van onze gemeente is en blijft een veilige, leerzame omgeving te bieden waarin jeugdigen zich kunnen ontwikkelen en hun talenten een kans krijgen. Deze omgeving moet zoveel mogelijk toegankelijk worden gemaakt voor *alle* kinderen, ongeacht hun achtergrond, lichamelijke en / of geestelijke mogelijkheden. Vanuit diverse kaders worden zowel wijkgericht als stedelijk veel initiatieven genomen en activiteiten ontplooid voor de leeftijdsgroep van – 9 maanden tot 23 jaar, waarop het jeugdbeleid betrekking heeft.

Noodzaak sluitende aanpak

In de beeldvorming rond het jeugdbeleid wordt gesuggereerd dat we “dingen dubbel doen” en “niet efficiënt met financiële middelen” zouden omgaan. Dit betekent dat we tenminste inzicht moeten geven in de activiteiten die we in de verschillende levensfasen van het kind of de jongere aanbieden, wat we met die activiteiten willen bereiken en wat de samenhang ervan is. Naar aanleiding van deze nota moet er duidelijkheid komen of de afstemming en de samenhang zo is, dat we kunnen spreken van een integrale en sluitende aanpak.

Focus en overzicht

De onderverdeling in vijf thema's in het jeugdbeleid zorgt in deze nota voor focus en overzicht. Op basis daarvan kunnen we voorzichtig stellen, dat er eerder sprake is van “witte vlekken”, dan van grote doublures in het aanbod. Het betekent echter ook, dat we binnen de beperkte budgetten voor de komende jaren prioriteiten moeten stellen.

Deze nota is niet af!

Dat kan ook niet, want jeugdbeleid is nooit “af”. Er moet altijd opnieuw worden ingespeeld op trends en maatschappelijke ontwikkelingen. De nota moet dan ook beschouwd worden als een document, waarmee we werkenderweg verder vorm geven aan het jeugdbeleid. Dit wordt een interactief proces waarbij programmapunten in de komende jaren met alle betrokkenen worden uitgewerkt in plannen van aanpak en maatregelen. Er valt nog veel te winnen door het verankeren van samenwerking en door afstemming. Het uitvoeringsprogramma wordt regelmatig geëvalueerd en we houden ontwikkelingen, cijfers en trends bij, zodat we het beleid steeds kunnen actualiseren. Dat vereist de nodige inzet van alle partijen die bij het jeugdbeleid betrokken zijn.

Ook in een ander opzicht is de nota niet af.

Er zijn in het jeugdbeleid zoveel ontwikkelingen, initiatieven en activiteiten die met of zonder subsidie van de gemeente plaatsvinden, dat het onmogelijk is ze allemaal in deze nota te vatten.

We doen een poging om de belangrijkste ontwikkelingen en door de gemeente gesubsidieerde activiteiten in kaart te brengen en nodigen instellingen, verenigingen en organisaties uit om naar aanleiding van de nota aan te geven welke initiatieven en activiteiten zij ondernemen in het kader van het jeugdbeleid. De nota vormt het uitgangspunt voor een interactieve ontwikkeling van jeugdbeleid in onze gemeente.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 t/m 11 van deze nota vindt u het integrale jeugdbeleid op hoofdlijnen, inclusief de financiële paragraaf. Het eerste hoofdstuk beschrijft waar het integrale jeugdbeleid in Den Helder over gaat. In hoofdstuk 2 zijn de beleidskaders vanuit rijk, provincie en gemeente weergegeven. Wat deze kaders betekenen voor de prioriteiten in het gemeentelijke beleid is in hoofdstuk 3 beschreven.

Het ministerie van Jeugd en Gezin benoemt vijf voorwaarden voor een goede ontwikkeling van jeugdigen. Wij nemen deze over als vijf integrale thema's voor het jeugdbeleid (zie hoofdstuk 4) en beschrijven de activiteiten die in het kader van deze thema's worden uitgevoerd in bijlage 2.

Integraal jeugdbeleid moet vanuit de gemeente geregisseerd, geëvalueerd en gemonitord worden. Hoe we dat gaan doen geven we aan in de hoofdstukken 5 en 6. Deze hoofdstukken zijn ook van belang voor onze eigen gemeentelijke organisatie.

Hoofdstuk 7, 8 en 9 bevatten samenvattingen van de voorgaande hoofdstukken en het uitvoeringsprogramma jeugdbeleid 2008-2011 per thema, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen wat we wel en niet (kunnen) doen.

De speerpunten van het jeugdbeleid in 2009 zijn benoemd in hoofdstuk 10.

In hoofdstuk 11 treft u de financiële paragraaf van het integrale jeugdbeleid aan.

Het traject voor de besluitvorming en de communicatieparagraaf staat in hoofdstuk 12 en 13.

Bijlage 1 geeft een schematische weergave van het integrale jeugdbeleid.

In de Bijlage 2.1 t/m 2.5 beschrijven we per thema welke activiteiten en projecten worden uitgevoerd in het kader van wettelijke verplichtingen en taken en vanuit het gemeentelijke beleid. We geven aan wie onze partners daarbij zijn en welke actuele ontwikkelingen aan de orde zijn. Aan het eind van elk thema is een programma voor 2008-2011 opgenomen. Bijlage 2.6 gaat over een aantal wettelijke taken van de gemeente, die wij beschouwen als flankerend (jeugd)beleid.

1 INTEGRAAL JEUGDBELEID IN DEN HELDER

Wettelijke verplichtingen

De rijksoverheid heeft de gemeente wettelijke verplichtingen in het jeugdbeleid gegeven. Deze zijn dwingend, zij verplichten de gemeente tot het ontwikkelen en uitvoeren van beleid. Dit geldt niet alleen ten aanzien van de prestatievelden uit de Wet maatschappelijke ondersteuning die betrekking hebben op de jeugd (met name Wmo prestatieveld 2). Ook andere wetgeving, bijvoorbeeld de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid, wetgeving rond het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden, leerplicht en voortijdig schoolverlaten, leerlingenvervoer en onderwijshuisvesting legt de gemeente beleidstaken op.

Vijf voorwaarden voor een goede ontwikkeling jeugd

In het programma Jeugd en Gezin "Alle kansen voor alle kinderen" heeft het kabinet Balkenende IV eind juni 2007 zijn ambities voor de jaren 2007-2011 op het terrein van jeugd en gezin gepresenteerd. De programmaminister heeft in zijn jeugdbeleid vijf voorwaarden benoemd:

- gezond opgroeien
- veilig opgroeien
- goed voorbereid zijn op de toekomst
- talenten ontwikkelen en plezier hebben
- steentje bijdragen aan de maatschappij

De integraliteit van het jeugdbeleid zit in deze vijf voorwaarden opgesloten, ze zijn sectoroverstijgend, vragen een doorgaande lijn van - 9 maanden tot 23 jaar en dienen allemaal één doel: een goede, *evenwichtige* ontwikkeling van jeugdigen. Elke afzonderlijke voorwaarde levert daaraan een bijdrage.

Steeds meer verantwoordelijkheid bij gemeente

Om aan deze voorwaarden te kunnen voldoen, moet lokaal (regionaal) vorm worden gegeven aan een samenhangend beleid, niet alleen vanuit de verschillende afdelingen in de gemeentelijke organisatie, maar vooral door de gemeente in samenwerking met alle instellingen en organisaties die met de jeugd te maken hebben. Het Rijk stelt middelen beschikbaar aan de gemeente en legt tegelijkertijd nadrukkelijk verantwoordelijkheden en taken bij de gemeente neer.

Missie jeugdbeleid Den Helder

Jeugdbeleid in Den Helder heeft betrekking op jeugdigen vanaf – 9 maanden tot 23 jaar en hun ouders. De missie van het jeugdbeleid in de gemeente Den Helder ten aanzien van jeugd is beschreven in de nota "Leren doe je overal"(2005):

Optimale voorwaarden scheppen die kinderen en jongeren in Den Helder de kansen bieden om vanuit de eigen mogelijkheden en talenten zich zo goed mogelijk te ontwikkelen tot zelfstandige, verantwoordelijke, zorgzame, competente en democratisch ingestelde inwoners, die over de kennis en vaardigheden beschikken die noodzakelijk zijn om zich als werkend en/of ondernemend individu te kunnen handhaven in de samenleving van de toekomst en die een bijdrage leveren aan het maatschappelijk leven in het algemeen en van Den Helder in het bijzonder.

Doel van het jeugdbeleid in onze stad is enerzijds het bieden van kansen voor de toekomst en anderzijds het voorkomen van problemen en uitval later.

Beleidskeuzes van de Raad in 2005

Naast de wettelijke verplichtingen en gemeentelijke taken is het lokale jeugdbeleid gebaseerd is op beleidskeuzes van de Raad. Deze beleidskeuzes zijn in 2005 gemaakt bij de vaststelling van de kadernotitie lokaal onderwijsbeleid en integraal jeugdbeleid *Leren doe je overal*.

Algemeen voorzieningenaanbod in Den Helder

In het kader van het integrale jeugdbeleid beschikt de gemeente Den Helder over een algemeen aanbod van voorzieningen, dat gericht is op alle jeugdigen en hun ouders. Deze zijn wijkgericht en/of stedelijk en vinden plaats in samenwerking met partners als welzijnsinstellingen, onderwijs en zorginstellingen, verenigingen en organisaties die te maken hebben met jeugd en jongeren. Te denken valt aan een breed scala van voorzieningen dat al dan niet gesubsidieerd door de gemeente wordt aangeboden vanuit de jeugdgezondheidszorg, scholen, de bibliotheek, Triade, de schouwburg, het zwembad, buurthuizen, sportclubs, verenigingen, peuterspeelzalen en kinderopvang etc.

Specifiek voorzieningenaanbod

Er zijn jeugdigen en ouders die meer nodig hebben bij het opgroeien en opvoeden dan de algemene voorzieningen. Voor deze doelgroepen is een specifiek ondersteunend aanbod van voorzieningen noodzakelijk. Voorbeelden daarvan zijn: opvoedsteunpunten, straathoekwerk, de kinderkamer, buitenschoolse opvang plus, voor- en vroegschoolse educatie, maar ook het jeugd sportfonds en jeugd, onderwijs & cultuurfonds (JOC) etc. Deze voorzieningen zijn gericht op alle ouders en jeugdigen die ondersteuning nodig hebben, dus ook die met een lichamelijke en / of geestelijke beperking. Maatregelen en voorzieningen ten behoeve van ondersteuning bij het opvoeden zijn erop gericht te voorkomen dat kinderen en hun ouders terecht komen in de jeugdzorg die onder verantwoordelijkheid van de provincie valt.

Kansen bieden en problemen voorkomen

Vanuit de missie die in "Leren doe je overal" is vastgesteld, is preventie de kern van het Helderse jeugd beleid. Met andere woorden het beleid is gericht op het bieden van kansen en voorkomen van problemen. Het maatschappelijke rendement van preventief jeugd beleid is niet direct in cijfers of concrete financiële opbrengsten te vertalen. Een bekend verschijnsel is echter dat, waar preventief jeugd beleid faalt, de schooluitval stijgt en overlast van jeugd toeneemt.

Grootste uitdaging in het jeugd beleid

De verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen van gemeentelijk jeugd beleid ligt primair bij de afdeling Onderwijs, Welzijn en Sport. De andere afdelingen binnen de gemeentelijke organisatie hebben echter nagenoeg allemaal ook met jeugd en jongeren te maken. De grootste uitdaging in het jeugd beleid is dan ook te zorgen voor sluitende afspraken van alle betrokkenen, waardoor kinderen en jongeren kansen krijgen om zich goed te ontwikkelen en geen kind buiten de boot valt. Landelijke en regionale ontwikkelingen zijn eveneens gericht op het vormen van deze sluitende keten rond jeugdigen en hun ouders.

Samenvattend

Samenvattend betekent integraal jeugd beleid in de gemeente Den Helder:

- Het kind / de jongere staat centraal.
- Het jeugd beleid richt zich op het bieden van kansen en is in de eerste plaats preventief. (dwz. gericht op het voorkomen van problemen).
- Alle afdelingen in de gemeentelijke organisatie besteden in hun beleid specifieke aandacht aan voorzieningen en / of maatregelen voor de jeugd; het beleid wordt intern in samenhang gebracht door bindende afspraken.
- De gemeente bevordert en borgt de samenhang van voorzieningen en de samenwerking met en tussen de instellingen in de gemeente (de regio) door het maken van bindende afspraken.

2 BELEIDSKADERS: RIJK, PROVINCIE EN GEMEENTE

Veel aandacht voor jeugd en jeugdzorg

Jeugd en jeugdzorg krijgen de laatste jaren grote aandacht. Er is een maatschappelijke discussie gaande over opvoeden en de jeugd en jeugdzorg vormen een speerpunt in zowel het kabinetsbeleid, het provinciale beleid als het lokale beleid van gemeenten. In deze kabinetsperiode is een ministerie voor Jeugd en Gezin in het leven geroepen. Dit nieuwe, zogenaamde programmaministerie kondigt de nodige maatregelen aan en wil komen tot een integrale aanpak op alle terreinen die ertoe bijdragen dat de jeugd goed opgroeit. Ook wordt vanuit de diverse ministeries gewerkt aan een integrale aanpak door bijvoorbeeld geldstromen en regelingen aan elkaar te koppelen en schotten weg te halen en zijn er afspraken gemaakt tussen rijk en gemeenten over de inzet van gemeentelijke financiën (cofinanciering) in het bestuursakkoord van juni 2007.

De beleidskaders voor het jeugdbeleid in Den Helder worden gevormd door het Rijksbeleid, het Provinciaal jeugdbeleid en de gemeentelijke beleidskaders.

Rijksbeleid

Wet maatschappelijke ondersteuning

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) vormt het wettelijke kader voor het gemeentelijke jeugdbeleid, De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor vijf functies:

- informatie en advies
- signalering
- beoordeling en toeleiding
- licht pedagogische hulp
- coördinatie van zorg

Dit zijn de zogenaamde voorliggende voorzieningen, oftewel de niet-geïndiceerde zorg voor jeugdigen die voortvloeit uit prestatieveld 2 van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Bij de uitvoering van deze wettelijke taken is samenhang en samenwerking noodzakelijk tussen een groot aantal partners. Het gaat daarbij om jeugdgezondheidszorg, preventieve activiteiten, opvoedondersteuning, voorlichting, signalering, lichte pedagogische hulp, jeugdwelzijnswerk, jeugd en veiligheid. De geïndiceerde jeugdzorg valt onder verantwoordelijkheid van de provincie.

Ministerie Jeugd en Gezin

Het ministerie Jeugd en Gezin is verantwoordelijk voor beleid, regelgeving en financiering met betrekking tot de geestelijke gezondheidszorg voor jeugd (Jeugd GGZ) en de zorg voor licht verstandelijke gehandicapten (LVG). De regionale zorgkantoren hebben de taak de Rijksmiddelen (op basis van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) te verdelen en de zorg bij de zorgaanbieders in te kopen of via een persoonsgeboden budget (PGB) ter beschikking te stellen aan de geïndiceerde cliënten.

Ministerie van Justitie

Het ministerie van Justitie is verantwoordelijk voor de uitvoering van de volgende belangrijke taken: bescherming, scheiding en omgang, en strafzaken waarin jeugdigen van 12 tot 18 jaar betrokken zijn. De Raad voor de Kinderbescherming voert deze taken uit. Daarnaast heeft de Raad ook een taak op andere terreinen waarbij de belangen van het kind in het spel zijn, zoals adoptie, het afstand doen van een kind en afstammingsvragen.

Raad voor de Kinderbescherming

De Raad voor de Kinderbescherming doet onderzoek of een jeugdbeschermingsmaatregel voor een jeugdige noodzakelijk is en adviseert de kinderrechter. Zij voert de regie vanaf melding bij politie tot het eind van de straf, de zogenaamde casusregie. Een Justitiële Jeugdinrichting (JJI) biedt jeugdigen op justitiële basis opvang, opvoeding en behandeling. De minister voor Jeugd en Gezin heeft geen zeggenschap over het landelijke beleid voor jeugdreclassering. De jeugdreclassering is een uitvoeringsorgaan van de taakstraffen.

Ministerie van Onderwijs

Het Ministerie van Onderwijs is verantwoordelijk voor onder andere rijksbeleid ten aanzien van het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden, passend onderwijs en voortijdig schoolverlaten.

Met het onderwijsachterstandenbeleid wil het ministerie de kansen van jonge kinderen verbeteren. Van de ruim 1,5 miljoen kinderen in het primair onderwijs hebben er zo'n 350.000 een achterstand. In het kader van 'onderwijskansenbeleid' en een verbetering van de schoolloopbaan van zorgleerlingen, zijn alle scholen in het primair onderwijs vanaf 2011 verplicht passend onderwijs te bieden; de beste kansen voor elk kind. Voor wat betreft het terugdringen van het aantal voortijdig schoolverlaters heeft het kabinet in 2006 de "aanval op de uitval" ingezet. Tot op heden met goede resultaten en dit beleid wordt dan ook geïntensiveerd.

Provinciaal beleid

Op basis van de Wet op de Jeugdzorg zijn de provincies en de drie grootstedelijke regio's sinds 2005 verantwoordelijk voor het realiseren van een samenhangend en toereikend aanbod van jeugdzorg.

Verantwoordelijkheden provincie

De Wet op de Jeugdzorg geeft de provincie de kernverantwoordelijkheid voor het regelen en leveren van het wettelijke recht op jeugdzorg, daarnaast heeft de provincie ook een ketenverantwoordelijkheid: het regisseren van de ketensamenwerking en afstemming met het lokale jeugdbeleid. De Wet op de Jeugdzorg geeft de provincie ook de verplichting te overleggen met de verschillende ketenpartners. De provincie ontvangt ter financiering van deze taken een doeluitkering van het programmaministerie Jeugd en Gezin.

Intentieverklaring gemeenten en provincie

Begin 2005 hebben bestuurlijke vertegenwoordigers van de gemeenten en de provincie een intentieverklaring getekend, waarin is vastgelegd dat het gezamenlijke doel is om een sluitende zorgketen voor jeugdigen te realiseren door:

- Optimale afstemming zorgaanbod op de vraag
- Verkorting van de wachtlijsten en wachttijd
- Meer samenhang in het aanbod voor jeugd, waaronder de komst van de Centra voor Jeugd en Gezin, het invoeren van registratiesystemen, het vergroten van mogelijkheden van opvoedondersteuning, bemoezorg, huisvesting van jongeren en aanpak voor zwerfjongeren.
- Versterking van de positie van de cliënt

De afgelopen jaren is door de provincie aan de uitvoering van deze speerpunten gewerkt. Begin 2008 is deze intentieverklaring afgelopen en er zullen nieuwe afspraken worden gemaakt.

Bureau Jeugdzorg

Bureau Jeugdzorg heeft een wettelijke taak tot indicatiestelling en verwijzing, uitvoeren jeugdbescherming (gezinsvoogdij en de voogdij), jeugdreclassering, aanpak van kindermishandeling (Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, het AMK), deskundigheidsbevordering bij en aansluiting op jeugdzorgactiviteiten op het lokale of regionale vlak.

Gemeentelijk beleid

Het gemeentelijke beleidskader voor het jeugdbeleid in onze stad wordt gevormd door de Strategische Visie 2020 en het coalitieprogramma 2006-2010 "Gewoon samen doen".

Strategische visie

Een integraal jeugdbeleid levert een bijdrage aan het realiseren van de volgende doelstellingen uit de Strategische visie:

- 1) Den Helder ontwikkelt een duurzame economie met de offshore, de haven, kennis & technologie (inclusief onderwijs), duurzame (wind)energie, toerisme & recreatie en zorg & wellness als belangrijkste dragers.
- 2) Sociale zwakte wordt tegengegaan door inwoners maatschappelijk betrokken te krijgen en mee te laten doen aan de samenleving, enerzijds door mensen aan het werk te krijgen door aanbieden van opleidingen op diverse niveaus inclusief HBO en voldoende aanbod van banen, anderzijds door mensen maatschappelijk te activeren met andere activiteiten dan werk.

Coalitieprogramma 2006-2010

Het college heeft ook in het coalitieprogramma 2006-2010 *Gewoon samen doen* zijn visie op de uitwerking van jeugdbeleid in onze gemeente geformuleerd:

"De jeugd heeft de toekomst, maar dan moet die toekomst hen wel worden geboden. In dat opzicht raakt het jeugdbeleid alle portefeuilles. In de ontwikkeling van de jeugd van 0- 23 jaar staat er veel te gebeuren. Van kind, puber tot volwassene, van peuterspeelzaal, school en educatie tot wonen,

werken en uitgaan. Daarbij passen velerlei voorzieningen en mogelijkheden. Deze dienen goed op elkaar te worden afgestemd en in onderlinge samenhang te worden gebracht. Er dient van een efficiënt en adequaat jeugdbeleid sprake te zijn. Jeugdbeleid is facetbeleid, versnippering dient te worden teruggedrongen.”

Kadernota Leren doe je overal

Deze nota, die door de Raad in 2005 is vastgesteld, vormt het beleidskader waarin de visie en doelstellingen van het gemeentelijke onderwijsbeleid en integrale jeugdbeleid zijn beschreven. Deze doelstellingen zijn:

“Ten aanzien van de educatieve infrastructuur

- Een breed, gevarieerd en goed bereikbaar aanbod van voorschoolse voorzieningen en onderwijsvoorzieningen.
- Een goede huisvesting voor alle scholen voor primair, (speciaal) voortgezet en voortgezet speciaal onderwijs.
- Koppeling van onderwijs en andere maatschappelijke functies bij nieuwbouw van (clusters van) scholen.
- Adequate uitvoering van regelingen die betrekking hebben op het onderwijs en relevante beleidsterreinen.
- Een kwalitatief goede en schoolnabije onderwijskundige infrastructuur.
- Een veelzijdig en kwalitatief goed aanbod van onderwijsondersteunende activiteiten dat zich richt op de ontwikkeling van vaardigheden en talenten die de jeugd in de toekomst nodig heeft.
- Een sluitend taalbeleid voor doelgroepopleerlingen vanaf 2 jaar totdat minimaal een startkwalificatie is bereikt.
- Een sluitende aanpak voor 0-23 jarigen gericht op het behalen van een startkwalificatie.

Ten aanzien van buitenschoolse activiteiten, sociaal cultureel jeugd- en jongerenwerk, opvang en dagarrangementen

- Een divers en voor iedereen toegankelijk aanbod van buitenschoolse activiteiten en opvangmogelijkheden waarbinnen op aantrekkelijke en professionele wijze aandacht wordt besteed aan de voor de toekomst van jongeren noodzakelijke vaardigheden en waar jongeren hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen.

Ten aanzien van participatie van jongeren en ouders

- Bewerkstelligen van een dusdanige betrokkenheid en participatie van jongeren en ouders dat zij actief bijdragen aan het realiseren van bovenstaande doelen.

Ten aanzien van jeugdzorg, gezondheidszorg en veiligheid

- Een goed georganiseerde complete jeugdzorgketen
- Een actieve en preventief gerichte jeugdgezondheidszorg
- Veiligheid in en rondom de school, in de buurt en in het uitgaansgebied”

De in de *Kadernota Leren doe je overal* geformuleerde doelen worden aan de hand van de thema's in deze nota integraal jeugdbeleid nader uitgewerkt.

Samenvattend

Samenvattend worden de beleidskaders voor het integrale jeugdbeleid gevormd door:

Rijksbeleid:

Wmo, Ministerie voor Jeugd en Gezin, Ministerie van Justitie, Raad voor de Kinderbescherming en Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Provinciaal Beleid:

Wet op de Jeugdzorg (Bureau Jeugdzorg).

Gemeentelijk beleid:

Strategische visie, Coalitieprogramma 2006-2010, Kadernota *Leren doe je overal*.

3 DE GEMEENTE AAN ZET

Gemeenten spelen in het beleid ten aanzien van ondersteuning, hulp en zorg aan kinderen en gezinnen een cruciale rol. De rijksoverheid is dan ook van mening dat de positie van gemeenten in het jeugdbeleid, zowel materieel als bestuurlijk, moet worden versterkt.

Bestuursakkoord tussen rijk en gemeenten

Het bestuursakkoord tussen rijk en gemeenten *Samen aan de slag* (juni 2007) gaat uit van het gezamenlijk oplossen van maatschappelijke vraagstukken. *Gezamenlijk* slaat op kabinet, gemeenten en provincies, maar ook op burgers en maatschappelijke organisaties, waarmee het gesprek wordt aangegaan. Op termijn worden taken en bevoegdheden gedecentraliseerd en financiële middelen overgeheveld. De gemeente krijgt steeds meer de regierol in het jeugdbeleid. In het bestuursakkoord zijn afspraken gemaakt m.b.t.

Centra voor Jeugd en Gezin

De belangrijkste ontwikkeling is de vorming van Centra voor Jeugd en Gezin. De vorming van CJG vindt plaats onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van de gemeenten. Het kabinet en de gemeenten gaan ervan uit dat aan het eind van deze kabinetsperiode het basismodel Centra voor Jeugd en Gezin landelijk dekkend werkt – elke gemeente moet dan een CJG hebben. Het (basis)model CJG kent de volgende functionaliteiten: jeugdgezondheidszorg, prestatieveld 2 van de Wmo, schakel met bureau jeugdzorg, de schakel met de Zorgadviesteams (VAT, JAT, ZAT) en de schakel met alle lokale voorzieningen op het gebied van jeugdzorg.

Het Elektronisch kinddossier en Verwijsindex Risicjongeren¹

Het Elektronisch kinddossier is een digitaal dossier van de Jeugdgezondheidszorg; het kent met ingang van 2009 landelijke dekking. In 2009 wordt eveneens de invoering van de Verwijsindex Risicjongeren verwacht. De gemeente is verantwoordelijk voor de regie.

Kwaliteitsverhoging onderwijs

Het kabinet investeert in de verdere kwaliteitsverhoging van het onderwijs, het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden en het tegengaan van voortijdig schoolverlaten. Voor het realiseren van resultaten op een aantal terreinen van het onderwijs wordt de regierol van gemeenten van groot belang geacht. Rijk en gemeenten zijn overeen gekomen dat aan drie belangrijke beleidsterreinen vorm wordt gegeven:

- 1 Intensivering van de preventieve aanpak van voortijdig schoolverlaten (VSV).
Met de gemeenten worden afspraken gemaakt over een stapsgewijze reductie van het aantal voortijdige schoolverlaters en het gezamenlijk realiseren van maatwerktrajecten voor jongeren die op het punt staan uit te vallen.
- 2 Verbetering en uitbreiding van de voor- en voerschoolse educatie (VVE)
Gemeenten voeren hun regierol uit in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid. Inzet voor de voerschoolse educatie is om in deze kabinetsperiode alle doelgroepkinderen te bereiken met VVE-programma's.
De uitbreiding van de voerschoolse educatie loopt vooruit op de harmonisatie van de regelgeving van het geheel van voorzieningen voor kinderen van 0-4 jaar.
- 3 Uitbreiding van het aantal Brede Scholen
Rijk en gemeenten zullen de ontwikkeling van Brede Scholen verder stimuleren.

Ontwikkeling programma voor jeugd en gezin

De minister voor Jeugd en Gezin en de VNG maken nog nadere afspraken over de concrete bijdrage van gemeenten aan het Programma voor jeugd en gezin, dat momenteel ontwikkeld wordt. Hierbij gaat het, naast de Centra voor Jeugd en Gezin, in ieder geval om het signaleren en melden van kindermishandeling, onderdelen uit het gezinsbeleid, kindvriendelijke woonomgeving en participatie van kinderen uit gezinnen met lage inkomens.

---

¹ Zie voor het Elektronisch Kinddossier (EKD) pag. 37 en voor de Verwijsindex Risicjongeren (ViR) pag. 43.

Rijksbijdrage specifieke projecten in Den Helder

In de gemeente Den Helder wordt in het kader van de specifieke problematiek van Antilliaanse inwoners het project Ban Yuda Otro uitgevoerd. De middelen voor dit project zijn door de Rijksoverheid beschikbaar gesteld in het kader van de Impulsmiddelen opvoedondersteuning (2005-2008) en middelen op basis van het Bestuurlijk Arrangement (2006-2008). De gemeente heeft hiervoor cofinanciering ingezet. Het project loopt tot eind 2008 en begin 2009 heeft een evaluatie plaats gevonden van de deelprojecten. Op basis van deze evaluatie zal worden vastgesteld of en op welke wijze deelprojecten in dit kader worden voortgezet. Ook wordt onderzocht of er sprake is van een sluitende keten in het aanbod. De rijksoverheid heeft bekend gemaakt dat 2009 een overgangsjaar wordt, waarin de financiering voor de specifieke (Antillianen-)projecten doorloopt. De gemeente dient dan opnieuw voor cofinanciering te zorgen.

Provincie en onze regio

Naast de ontwikkelingen in het rijksbeleid zijn er ook op provinciaal niveau ontwikkelingen die het jeugdbeleid betreffen. De provincie is belast met de uitvoering van de Wet op de Jeugdzorg. Na de dodelijke incidenten die de afgelopen tijd hebben plaatsgevonden, zijn de taken en verantwoordelijkheden van Bureau Jeugdzorg ter discussie gesteld en zien we dat Bureau Jeugdzorg zich in de provincie Noord Holland gaat richten op de kerntaken en zich terugtrekt uit de lokale preventieve activiteiten. Bureau Jeugdzorg heeft in Den Helder de afgelopen jaren veel lokale preventieve activiteiten uitgevoerd.

Rol Bureau Jeugdzorg verandert

In 2008 is door de provincie een nieuw beleidsplan voor de Jeugdzorg voor de komende jaren vastgesteld. Bureau Jeugdzorg gaat zich beperken tot haar wettelijke taken: indicatiestelling en verwijzing, uitvoeren jeugdbescherming (gezinsvoogdij en de voogdij), jeugdreclassering, aanpak van kindermishandeling (AMK), deskundigheidsbevordering bij en aansluiting op jeugdactiviteiten op het lokale of regionale vlak. Het is op dit moment (oktober 2008) nog niet duidelijk aan wie en welke activiteiten Bureau Jeugdzorg per 1 januari 2009 of zo spoedig mogelijk daarna gaat afstoten.

Provinciaal Bestuurlijk Overleg Jeugdzorg

Via de zogenoemde (Provinciaal Bestuurlijk Overleg Jeugdzorg) PBOJ-projectsubsidies en "aansluitmiddelen" voor Bureau Jeugdzorg heeft de provincie tot 2008 geïnvesteerd in de ontwikkeling van een adequate zorgstructuur in en rond het onderwijs. Dit heeft geleid tot de vorming van zorgadviesteams in onze regio. De provincie is voornemens de aansluitmiddelen te beëindigen. In regionaal verband zullen met de gemeenten afspraken worden gemaakt over de afbouw van deze provinciale middelen vanaf 2008.

Den Helder heeft met betrekking tot zogenaamde bemoeizorg in het kader van Preventieve aanpak risicojeugd een intentieverklaring met de provincie getekend. Het project Helpende Hand is na 2006 niet voortgezet omdat voor het gemeentelijk deel (cofinanciering) geen dekking was. Door de inzet van middelen uit de toename van Brede doeluitkering van het rijk kan in 2009 bemoeizorg worden gerealiseerd.

Resultaatgerichte afspraken in de regio

Bestuurlijk Overleg Jeugd, Onderwijs en Zorg (JOZ)

Gemeenten, onderwijsorganisaties en instellingen op het gebied van jeugd(gezondheids)zorg hebben te maken met diverse hulpvragen ten aanzien van kinderen en jongeren in hun werkgebied. De hulpvragen worden steeds complexer en maken samenwerking en afstemming van ontwikkelingen in het kader van gemeentelijk beleid, onderwijs en jeugdzorg dringend noodzakelijk. Gezamenlijke beleidsontwikkeling en sturing op goede aansluiting van voorzieningen voorkomt dat kinderen buiten de boot vallen. Deze aansturing kan binnen het Bestuurlijk Overleg JOZ plaatsvinden.

Doel van het Bestuurlijk Overleg Jeugd, Onderwijs en Zorg (JOZ) is dan ook te zorgen voor een ononderbroken keten van onderwijs en zorg in de regio voor kinderen en jongeren van – 9 maanden tot 23 jaar. Dit betekent een sluitend net van passend onderwijs, passende onderwijs-/zorgarrangementen en een goede afstemming van de systemen voor zorg en begeleiding binnen de scholen met het onderwijs- en jeugdbeleid van de gemeenten en de jeugdzorg en jeugdgezondheidszorg. Het streven is: één kind (gezin) - één plan. Het Bestuurlijk overleg JOZ en het kernbestuur JOZ ontwikkelen beleid en werken aan afstemming door duidelijke, resultaatgerichte en bindende afspraken met elkaar te maken over de gemeenschappelijke onderwerpen. Van de partners

wordt o.a. verwacht dat zij meewerken aan het monitoren van de resultaten aan de hand van indicatoren en streefwaarden en dat zij deelnemen aan de evaluaties. Als speerpunten van het JOZ zijn de ontwikkeling van de CJG (met inbegrip van de structuur van zorgadviesteams) en Passend Onderwijs benoemd.

Raad en beleidsplan

Er is per 1 augustus 2008 een *JOZ-regisseur* aangesteld die de schakel vormt tussen enerzijds de beleidsmakers (gemeenten, besturen instellingen jeugd(gezondheids)zorg, schoolbesturen en anderzijds de uitvoerende instellingen. Hij heeft tot taak te zorgen voor de communicatie (intern / extern) en houdt partijen aan de afspraken en te behalen resultaten.

De regisseur stelt een 4-jarig regionaal beleidsplan op dat als leidraad dient en dat wordt vastgesteld door het Bestuurlijk Overleg JOZ. Omdat het een kaderstellend stuk betreft, dienen ook de onderscheidende gemeenteraden hun instemming te geven aan dit beleidsplan.

- Ieder doet dat vanuit de eigen verantwoordelijkheid en met behoud van de eigen autonomie.
- Er blijft ruimte voor lokale inkleuring (dwz er is ruimte voor een lokale educatieve agenda)
- Het beleidsplan van het JOZ dient de goedkeuring van de Raad te krijgen.
- Het beleidsplan wordt na 2 jaar getoetst.

Consequenties van ontwikkelingen voor nieuw beleid

Er komt een groot aantal nieuwe taken op de gemeente af, waaraan op beleidsniveau invulling dient te worden gegeven. Maar ook in de uitvoering van het huidige beleid zijn ontwikkelingen gaande, waarbij een beroep wordt gedaan op de regiefunctie die de gemeente heeft in het jeugdbeleid.

Samenvattend

In het kader van integraal preventief jeugdbeleid als gevolg van wettelijke verplichtingen en beleidsafspraken met rijk en provincie, ligt de prioriteit van de gemeente bij de volgende taken:

- Ontwikkeling van de Centra voor Jeugd & Gezin
- Ontwikkeling en invoering Elektronisch Kinddossier (Jeugdgezondheidszorg)
- Ontwikkeling en invoering van de Verwijsindex Risicjongeren
- Borgen van activiteiten in het kader van het preventieve jeugdbeleid
- Coördinatie van beleid t.a.v. signaleren en melden van kindermishandeling (RAAK-aanpak)
- Intensivering van de preventieve aanpak van Voortijdig Schoolverlaten
- Verbetering en uitbreiding van de Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en harmonisatie peuterspeelzaalwerk en kinderopvang
- Uitbreiding van het aantal Brede Scholen
- Ontwikkelen van beleid t.a.v. participatie van kinderen uit gezinnen met een laag inkomen
- Realiseren van bemoeizorg (Helpende Hand) in risicogezinnen i.s.m. de provincie
- Leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling en implementatie van het regionale JOZ-beleidsplan

Naast de prioriteiten die voortkomen uit wettelijke verplichtingen en afspraken met het rijk en de provincie wordt prioriteit gegeven aan:

- Jongeren de mogelijkheid bieden om elkaar te ontmoeten om hun eigen cultuur te beleven op jongerenontmoetingsplekken, in jeugdhonken, op een poppodium, etc.

4 INTEGRALE THEMA'S IN HET JEUGDBELEID

Voor de beschrijving van het jeugdbeleid en de activiteiten die worden uitgevoerd, maken we gebruik van de vijf voorwaarden die het ministerie van Jeugd en Gezin benoemt voor een goede ontwikkeling van jeugdigen. Deze voorwaarden hebben betrekking op *opvoeden en opgroeien* van de jeugd. We benoemen ze als *thema's* voor de ontwikkeling van het jeugdbeleid.

Integrale thema's

De thema's omvatten het integrale jeugdbeleid. Ze hangen nauw met elkaar samen en overlappen elkaar op diverse punten. De activiteiten die zijn beschreven hebben vaak betrekking op de doelstellingen van meer dan één thema. De noodzaak van een brede aanpak van het jeugdbeleid wordt hiermee duidelijk. We beschrijven het jeugdbeleid in de volgende vijf thema's:

- *Gezond opgroeien:*
Lichamelijk gezond, geestelijk gezond, gezonde leefstijl, continuïteit in opvoeding en -verzorging.
- *Veilig opgroeien:*
Geborgenheid, onvoorwaardelijke liefde, respect, aandacht, grenzen, structuur en regelmaat, veilig thuis en buitenshuis
- *Goed voorbereid zijn op de toekomst:*
Diploma halen, werk vinden, in eigen levensonderhoud kunnen voorzien, stimulerende leefomgeving.
- *Talenten ontwikkelen en plezier hebben:*
Onderwijs genieten en opleiding krijgen, mogelijkheid voor hobby's, sport, cultuur, ontspanning, vrijheid om te spelen
- *Steentje bijdragen aan de maatschappij:*
Actieve betrokkenheid bij de maatschappij, meedenken en meedoen, actieve betrokkenheid bij de naaste omgeving, positief gedrag, burgerschap

Een zesde thema hebben we *flankerend beleid* genoemd. De gemeente heeft een wettelijke taak ten aanzien van onderwijshuisvesting, inclusief gymzalen. Het leerlingenvervoer behoort eveneens tot de wettelijke taken van de gemeente. Voorts heeft zij een maatschappelijke verantwoordelijkheid voor het beleid t.a.v. welzijnsaccommodaties. De ontwikkeling van Multifunctionele Centra (MFC) maakt hiervan deel uit.

In bijlage 2 zijn de thema's en activiteiten nader beschreven en uitgewerkt in programma's voor 2008-2011.

Een kindvriendelijke stad (Child Friendly City)

Den Helder wil aantrekkelijk zijn als woonstad en heeft de ambitie een kindvriendelijke stad te zijn. In een kindvriendelijke stad is het jeugdbeleid voortdurend in beweging; de jeugd is immers een snel veranderende en gevarieerde doelgroep. Alle levensdomeinen van de stad moeten dan ook kindvriendelijk zijn: onderwijs, mobiliteit, ruimtelijke planning, hulpverlening, gezondheid, milieu, ontspanning enz. Dit vergt een integrale aanpak, waarin kinderen en jongeren op hun eigen wijze kunnen en moeten bijdragen aan de samenleving. Deze aanpak sluit aan bij de integrale thema's van het jeugdbeleid.

Uitvoeringsprogramma jeugdbeleid

Ontwikkelingen vinden steeds vaker plaats vanuit een *projectmatige aanpak*, waaraan alle beleidsvelden een bijdrage leveren. Het jeugdbeleid is in dat opzicht wellicht ook een project te noemen. Echter, het jeugdbeleid heeft geen einddatum, er is sprake van een doorlopend programma dat structureel onderdeel moet zijn van projecten in de stad en waarin succesvolle activiteiten een structurele basis krijgen. Voor de totstandkoming en uitvoering van het beleid ten aanzien van de stedelijke omgeving is binnen de gemeentelijke organisatie een integrale aanpak noodzakelijk, waarbij tussen de verschillende afdelingen concrete afspraken worden gemaakt over regie en verantwoordelijkheden. We geven er de voorkeur aan te spreken van een programma jeugdbeleid.

Wijkgericht jeugdbeleid

Den Helder is te verdelen in vier wijken die grote verschillen vertonen qua stedelijke omgeving en bevolkingssamenstelling. Er is ook een verschil in voorzieningen voor kinderen en jongeren in de

verschillende wijken. Bij de ontwikkeling van het integrale jeugd beleid gaan we uit van een wijkgerichte aanpak die afgestemd is op de specifieke behoefte van kinderen / jongeren en hun ouders in de betreffende wijk. Per wijk wordt geïnventariseerd en geanalyseerd wat de behoeften en het aanbod op het gebied van jeugd beleid zijn. Daarbij moet een afweging worden gemaakt tussen voorzieningen die in de wijken zelf of stedelijk worden aangeboden. In Julianadorp is aan de hand van het project *Jong zijn in Julianadorp* een begin gemaakt met een wijkgerichte, integrale aanpak voor een kindvriendelijke wijk, die deel uitmaakt van de Structuurvisie Julianadorp.

Samenvattend

Samengevat zijn de uitgangspunten voor de uitwerking van het jeugd beleid

- We nemen integrale thema's als uitgangspunt voor het jeugd beleid.
- Er is sprake van een *programma* integraal jeugd beleid, waarbij jeugd beleid structureel deel uitmaakt van de projecten die in onze stad worden ontwikkeld en uitgevoerd.
- In de beleidskaders voor de stedelijke ontwikkeling wordt *de kindvriendelijke stad* in elke wijk als uitgangspunt voor het (jeugd)beleid geborgd.
- Voor elke wijk wordt een wijkgericht plan van aanpak jeugd beleid opgesteld en tot uitvoering gebracht. (Julianadorp)

5 REGIE INTEGRAAL JEUGDBELEID

De rijksoverheid legt de regierol in het jeugdbeleid nadrukkelijk bij de gemeente. In dit hoofdstuk doen wij voorstellen om deze rol binnen de gemeentelijke organisatie en daarbuiten te positioneren. Bij het invullen van de regierol in het integraal jeugdbeleid gaat het ons inziens om afstemmen, bundelen en coördineren.

Voorstellen

Ten aanzien van de regie in het jeugdbeleid wordt het volgende voorgesteld:

- College, management en directie agenderen het jeugdbeleid tweemaal per jaar in lijn met de P&C cyclus.
- Het college informeert de Raad jaarlijks bij het jaarverslag over de voortgang en ontwikkelingen in het integrale jeugdbeleid.
- De coördinatie van het integraal jeugdbeleid vindt plaats door de afdeling OWS.
- De afdeling OWS stelt binnen de formatie een programmacoördinator jeugdbeleid aan (20 uur per week) en voldoende ambtelijke capaciteit voor het jeugdbeleid binnen de afdeling.
- Elke afdelingsmanager wijst op zijn / haar afdeling een contactpersoon aan voor het jeugdbeleid.
- Er wordt een ambtelijke kerngroep jeugdbeleid gevormd bestaande uit de contactpersonen van de afdelingen WIZ, VVH, RWO/SB, onder voorzitterschap van coördinator.
- De afdelingen WIZ, VVH en RWO/SB faciliteren de leden van de kerngroep (gemiddeld 2 tot 4 uur per week).
- De portefeuillehouder jeugdbeleid maakt deel uit van de VBG (lokaal), het Bestuurlijk Overleg JOZ (regionaal) en is lid van het kernbestuur van het JOZ.
- De programmacoördinator brengt de gemeentelijke vertegenwoordiging in de overlegstructuren rond het jeugdbeleid (bestuur, beleid en uitvoering) zowel regionaal als lokaal in kaart en stelt daarover een advies op.
- De portefeuillehouder jeugdbeleid voert jaarlijks één gepland *bestuurlijk* overleg met gesubsidieerde instellingen / organisaties.
- Bij de regie in het jeugdbeleid wordt gebruik gemaakt van het sturingsinstrument dat de gemeente daarvoor heeft: Beleidsgestuurde Contractfinanciering (BCF)

Bestuurlijke regie jeugdbeleid

De portefeuillehouder jeugdbeleid is coördinerend wethouder en bestuurlijk verantwoordelijk voor de borging van het jeugdbeleid. Hij / zij geeft gevraagd en ongevraagd input ten aanzien van jeugdbeleid bij de wethouders die bestuurlijk eerstverantwoordelijk zijn voor hun eigen beleidsp portefeuilles. In het kader van borging van de bestuurlijke integraliteit en regie in het jeugdbeleid wordt voorgesteld dat het college het jeugdbeleid tweemaal per jaar agendeert in lijn met de P&C cyclus. Het college informeert de Raad jaarlijks bij het jaarverslag over de voortgang en ontwikkelingen in het integrale jeugdbeleid.

Ambtelijke regie jeugdbeleid

Management en directie / MO

Management en directie agenderen het jeugdbeleid tweemaal per jaar in lijn met de P&C cyclus. Doel is: kennisneming van het jeugdbeleid als integraal thema en bijdragen aan oplossingen bij knelpunten. De afdelingscoördinator van OWS is verantwoordelijk voor de agendering.

Programmacoördinator en kerngroep jeugdbeleid

De afdeling OWS is in de ambtelijke organisatie de beleidsafdeling die het meest bij het jeugdbeleid is betrokken en die belast is met het borgen van een integrale aanpak binnen de ambtelijke organisatie. De afdeling OWS stelt daarvoor een programmacoördinator jeugdbeleid aan (20 uur per week). Voorts moet binnen de afdeling OWS voldoende beleidscapaciteit beschikbaar zijn voor het jeugdbeleid. Verder hebben ook de afdelingen RWO/SB, WIZ en VVH in belangrijke mate te maken met jeugdbeleid. Om een integrale aanpak en inbreng van deze beleidsafdelingen van de grond te krijgen is het noodzakelijk een structureel overleg te plannen met een agenda en een aantal vaste deelnemers, een zogenaamde kerngroep. De programmacoördinator jeugdbeleid stelt jaarlijks een vergaderschema op en zit de vergaderingen voor. Genoemde afdelingen vaardigen (een) vaste

deelnemer(s) af naar het overleg. Indien de agenda daartoe aanleiding geeft wordt de kerngroep uitgebreid. De vaste deelnemers zijn verantwoordelijk voor de communicatie binnen hun eigen afdeling. De afdelingen OWS, RWO/SB, WIZ en VVH moeten ambtelijke capaciteit beschikbaar stellen voor deelname aan de kerngroep en uitvoering van de daaruit voortvloeiende werkzaamheden m.b.t. beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering.

Uitvoering en regie

In de ontwikkeling van een sluitende keten in het preventieve jeugdbeleid zijn tal van overlegvormen opgezet, waarbij een veelvoud van uitvoerende instellingen is betrokken. De vergaderstructuur varieert van overleg op bestuurlijk niveau tot vele vormen van uitvoeringsoverleg tussen instellingen. Ze zijn enerzijds gericht op het oplossen van problemen in buurt, wijk en stad, anderzijds hebben ze het karakter van casusoverleg.

De gemeente is zelf ook (nog) uitvoerder van beleid, bijvoorbeeld ten aanzien van de leerplicht / RMC en heeft de rol van regisseur van beleidsuitvoering. De overlegvormen moeten efficiënt en effectief zijn. In het lokale beleid is de programmacoördinator jeugdbeleid de schakel tussen beleid en uitvoering. De uitvoeringsregie voor wat betreft regionale jeugdbeleid wordt ondergebracht bij de regisseur van het Bestuurlijk Overleg Jeugd, Onderwijs & Zorg (JOZ).

Scheiding bestuur-beleid-uitvoering

Portefeuillehouders en ambtenaren voeren veelvuldig overleg met externe organisaties. Bij de regie in het jeugdbeleid dienen verantwoordelijkheden duidelijk gescheiden te zijn. In de overlegstructuur met de externe organisaties moet dan ook onderscheid worden gemaakt tussen bestuur, beleid en uitvoering.

Regionaal bestuurlijk overleg

In het bestuurlijke overleg Jeugd, Onderwijs en Zorg zijn in de organisatiestructuur drie lagen aangebracht: een bestuurlijk overleg met alle partners, waarin besluitvorming plaatsvindt; een kernbestuur (bestaande uit afgevaardigden), waarin het beleid wordt ontwikkeld en een regisseur, die de *schakel* vormt tussen uitvoering en beleid.

Lokaal bestuurlijk overleg

Voorgesteld wordt, dat de portefeuillehouder jeugdbeleid jaarlijks één gepland bestuurlijk overleg voert met alle organisaties die in het jeugdbeleid opereren. Bij dit gesprek is ambtelijke ondersteuning aanwezig.

In het kader van het lokale onderwijsachterstandenbeleid en onderwijshuisvesting voeren de gemeente, schoolbesturen en een vertegenwoordiger van de peuterspeelzaalorganisaties een door de rijksoverheid verplicht overleg. Deze Vergadering van Bevoegde Gezagen (VBG) is een bestuurlijk overleg, waarin de agenda gezamenlijk is bepaald door onderwerpen die lokaal van belang zijn voor beide partijen en waarin besluitvorming plaatsvindt ten aanzien van onderwerpen als: Bevorderen integratie en tegengaan segregatie, Doorgaande lijnen, Brede scholen, Voor-en vroegschoolse educatie, Schakelen en taalbeleid. Tevens vindt hierin het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) onderwijshuisvesting.

Daarnaast zijn er lokaal diverse stuurgroepen en netwerkgroepen ingesteld ten aanzien van het jeugdbeleid, waarin de gemeente bestuurlijk of ambtelijk vertegenwoordigd is.

De programmacoördinator brengt de gemeentelijke vertegenwoordiging in de overlegstructuren rond het jeugdbeleid (bestuur, beleid en uitvoering) zowel regionaal als lokaal in kaart en stelt daarover een advies op.

Subsidieverlening als instrument

Ook binnen onze eigen gemeentelijke organisatie moet de scheiding bestuur - beleid - uitvoering helder zijn en worden geborgd. De ambtelijke organisatie is verantwoordelijk voor beleidsontwikkeling en regie. De cyclus van Beleidsgestuurde Contract Financiering (BCF) is daartoe een instrument. Dit moet optimaal ingezet worden door op verschillende momenten in de cyclus intensief overleg te voeren met de organisaties. Daarbij is het wenselijk om het overleg regelmatig te combineren met een werkbezoek.

6 EVALUATIE EN MONITORING AANBOD EN PROCESSEN

Voorstellen

Ten aanzien van evaluatie en monitoring wordt het volgende voorgesteld:

- In het jaarlijkse verslag over het jeugdbeleid geeft het college de Raad informatie t.a.v. evaluatie en monitoring van processen, aanbod en resultaten in het jeugdbeleid.
- Resultaten van activiteiten en projecten worden waar mogelijk gekwantificeerd om op basis daarvan jaarlijks ontwikkelingen en trends vast te stellen en waar nodig beleidswijzigingen in te zetten.
- In het Bestuurlijk Overleg Jeugd, Onderwijs en Zorg wordt een (regionaal) monitorinstrument ontwikkeld.

Evaluatie

Onder evalueren verstaan we het waarderen van een proces of toestand (waarbij onder meer gebruik kan worden gemaakt van monitorgegevens). Processen als de ontwikkeling van het Centrum voor Jeugd & Gezin, ontwikkeling en invoering van het Elektronisch Kinddossier en de Verwijsindex risicjongeren, afstemming- en samenwerkingsprocessen moeten worden gevolgd en waar nodig bijgesteld. Ook de implementatie van het Bestuurlijk overleg JOZ en de ontwikkeling en uitvoering van het regionale beleidsplan JOZ moeten worden geëvalueerd. Op uitvoeringsniveau evalueren we met de gesubsidieerde instellingen het aanbod (activiteiten) in de cyclus van de Beleidsgestuurde Contract Financiering (BCF) aan de hand van inhoudelijke rapportages en de prestatiegegevens en teleenheden die in de budgetovereenkomsten zijn opgenomen. Aan de instellingen wordt tevens gevraagd input te geven met betrekking tot nieuw beleid en/of beleidswijzigingen. Projecten en kleinere activiteiten worden op basis van de in de subsidiebeschikking gestelde voorwaarden eveneens geëvalueerd aan de hand van verslagen. De aanzet tot ontwikkeling van het Centrum voor Jeugd & Gezin en het Bestuurlijk overleg JOZ, met een regisseur die de uitvoering aanstuurt, vormen een goed moment om ook de overlegstructuren in het jeugdbeleid door te lichten en te onderzoeken of daarin efficiency is te behalen. Ook de regie van het jeugdbeleid in onze eigen gemeentelijke organisatie wordt jaarlijks geëvalueerd.

Monitoring

Onder monitoring verstaan we het periodiek verzamelen van gegevens over een (standaard)set van indicatoren. Er is nog geen monitor jeugdbeleid in onze gemeente. In het kader van het onderwijsachterstandenbeleid en voortijdig schoolverlaten is een monitorverplichting aan de rijksoverheid. Instellingen en organisaties leveren in hun verslagen vaak een schat aan informatie over lokale en/of regionale ontwikkelingen en activiteiten, zowel inhoudelijk als kwantitatief. Maar is de informatie altijd relevant? En wat doen we er als gemeente mee? Voorgesteld wordt om de resultaten van activiteiten en projecten zoveel mogelijk te kwantificeren en op basis daarvan jaarlijks ontwikkelingen en trends te vast te stellen. Deze worden in een jaarlijkse voortgangsrapportage van het jeugdbeleid opgenomen. Zo worden de afzonderlijke resultaten zichtbaar, maar (nog) niet het maatschappelijke effect van het jeugdbeleid in zijn geheel.

Het Bestuurlijk overleg JOZ en het kernbestuur JOZ ontwikkelen beleid en afstemming door duidelijke, resultaatgerichte en bindende afspraken met elkaar te maken over de gemeenschappelijke onderwerpen. Van de partners wordt o.a. verwacht dat zij meewerken aan het monitoren van de resultaten aan de hand van indicatoren en streefwaarden en dat zij deelnemen aan de evaluaties.

Landelijk is er een instrument waarin kwaliteit van de leefsituatie van de jeugd wordt gescoord aan de hand van twaalf objectieve indicatoren. Uitgangspunten voor het onderzoek zijn de Rechten van het Kind. De indicatoren hebben betrekking op gezondheid, jeugdwerkloosheid, jeugdzorg, kinderen in achterstandswijken, kinderen in armoede, kindermishandeling, onderwijs, openbare speelruimte, tienermoeders, vrije tijdsbesteding en jeugdparticipatie. Het *Databoek Kinderen in Tel* is een systematische presentatie van de onderzoeksresultaten over het welzijn van kinderen en jongeren in Nederlandse gemeenten. Het geeft een concreet en vergelijkend beeld van de leefsituatie van jongeren. De resultaten uit het onderzoek vormen een handreiking voor de ontwikkeling van lokaal jeugdbeleid.

7 SAMENVATTING BELEID EN BELEIDSKEUZES

Integraal jeugdbeleid betekent voor onze gemeente:

- Het kind / de jongere staat centraal.
- Het jeugdbeleid richt zich op het bieden van kansen en is in de eerste plaats preventief. (dwz. gericht op het voorkomen van problemen).
- Alle afdelingen in de gemeentelijke organisatie besteden in hun beleid specifieke aandacht aan voorzieningen en / of maatregelen voor de jeugd; het beleid wordt intern in samenhang gebracht door bindende afspraken.
- De gemeente bevordert en borgt de samenhang van voorzieningen en de samenwerking met en tussen de instellingen in de gemeente (de regio) door het maken van bindende afspraken.

Kaders voor het integrale jeugdbeleid worden gevormd door:

- Rijksbeleid:
Wmo, Ministerie voor Jeugd en Gezin, Ministerie van Justitie, Raad voor de Kinderbescherming en Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- Provinciaal Beleid:
Wet op de Jeugdzorg (Bureau Jeugdzorg).
- Gemeentelijk beleid:
Strategische visie, Coalitieprogramma 2006-2010, Kadernota *Leren doe je overal*.

De gemeente is in het kader van integraal jeugdbeleid aan zet bij de volgende taken:

- Ontwikkeling van de Centra voor Jeugd & Gezin
- Ontwikkeling en invoering Elektronisch Kinddossier (Jeugdgezondheidszorg)
- Ontwikkeling en invoering van de Verwijsindex Risicjongeren
- Borgen van activiteiten in het kader van het preventieve jeugdbeleid die BJZ afstoot
- Coördinatie van beleid t.a.v. signaleren en melden van kindermishandeling (RAAK-aanpak)
- Intensivering van de preventieve aanpak van Voortijdig Schoolverlaten
- Verbetering en uitbreiding van de Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en harmonisatie peuterspeelzaalwerk en kinderopvang.
- Uitbreiding van het aantal Brede Scholen
- Ontwikkelen van beleid t.a.v. participatie van kinderen uit gezinnen met een laag inkomen
- Realiseren (en financieren) van de bemoeizorg in risicogezinnen i.s.m. BJZ en Parlan
- Leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling en implementatie van het regionale JOZ-beleidsplan.
- Jongeren de mogelijkheid bieden om elkaar te ontmoeten om hun eigen cultuur te beleven op jongerenontmoetingsplekken, in jeugdhonken, op een poppodium, etc.

Integrale thema's jeugdbeleid:

- We nemen integrale thema's als uitgangspunt voor de beschrijving van het jeugdbeleid.
- Er is sprake van een programma integraal jeugdbeleid, waarbij jeugdbeleid structureel deel uitmaakt van de projecten die in onze stad worden ontwikkeld en uitgevoerd.
- In de beleidskaders voor de stedelijke ontwikkeling wordt *de Kindvriendelijke stad* in elke wijk als uitgangspunt voor het (jeugd)beleid geborgd.
- Voor elke wijk wordt een wijkgericht plan van aanpak jeugdbeleid opgesteld en tot uitvoering gebracht. (Julianadorp)

8 SAMENVATTING VOORSTELLEN REGIE, EVALUATIE EN MONITORING

Voorstellen ten aanzien van de regie in het jeugdbeleid

- College, management en directie agenderen het jeugdbeleid tweemaal per jaar in lijn met de P&C cyclus.
- Het college informeert de Raad jaarlijks bij het jaarverslag over de voortgang en ontwikkelingen in het integrale jeugdbeleid.
- De coördinatie van het integraal jeugdbeleid vindt plaats door de afdeling OWS.
- De afdeling OWS stelt binnen de formatie een programmacoördinator jeugdbeleid aan (20 uur per week) en voldoende ambtelijke capaciteit voor het jeugdbeleid binnen de afdeling.
- Elke afdelingsmanager wijst op zijn / haar afdeling een contactpersoon aan voor het jeugdbeleid.
- Er wordt een ambtelijke kerngroep jeugdbeleid gevormd bestaande uit de contactpersonen van de afdelingen WIZ, VVH, RWO/SB, onder voorzitterschap van coördinator.
- De afdelingen WIZ, VVH en RWO/SB faciliteren de leden van de kerngroep (gemiddeld 2 tot 4 uur per week).
- De portefeuillehouder jeugdbeleid maakt deel uit van de VBG (lokaal), het Bestuurlijk Overleg JOZ (regionaal) en is lid van het kernbestuur van het JOZ.
- De programmacoördinator brengt de gemeentelijke vertegenwoordiging in de overlegstructuren rond het jeugdbeleid (bestuur, beleid en uitvoering) zowel regionaal als lokaal in kaart en stelt daarover een advies op.
- De portefeuillehouder jeugdbeleid voert jaarlijks één gepland *bestuurlijk* overleg met gesubsidieerde instellingen / organisaties.
- Bij de regie in het jeugdbeleid wordt gebruik gemaakt van het sturingsinstrument dat de gemeente daarvoor heeft: BCF

Voorstellen ten aanzien van evaluatie en monitoring van het jeugdbeleid:

- In het jaarlijkse verslag over het jeugdbeleid geeft het college de Raad informatie t.a.v. evaluatie en monitoring van processen, aanbod en resultaten in het jeugdbeleid.
- Resultaten van activiteiten en projecten worden waar mogelijk gekwantificeerd om op basis daarvan jaarlijks ontwikkelingen en trends vast te stellen en waar nodig beleidswijzigingen in te zetten.
- In het Bestuurlijk Overleg Jeugd, Onderwijs en Zorg wordt een (regionaal) monitorinstrument ontwikkeld.

9 SAMENVATTING PROGRAMMA INTEGRAAL JEUGDBELEID 2008-2011

Naar aanleiding van de in Hoofdstuk 4 genoemde thema's in het jeugd beleid hebben we een programma opgesteld voor de jaren 2008-2011. De thema's zijn in bijlage 2.1 t/m 2.6 nader uitgewerkt.

Programma gezond opgroeien 2008- 2011

Wat doen we of gaan we doen in de komende jaren:

	2008	2009	2010	2011
Nota Lokaal Gezondheidsbeleid (OWS) ²	Besluitvorming	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Uitvoering uniform en maatwerkdeel Jeugdgezondheidszorg (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Schoollogopedie (basisonderwijs) (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
OGGZ jeugd (OWS)	Besluitvorming Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Verslavingsbeleid jongeren (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Activiteiten jeugdsport - integrale aanpak (bewegings-) onderwijs en sportstimulering - waaronder BOS-projecten PO/VO - combinatiefuncties (OWS)	Uitvoering	Uitvoering Evaluatie Ontwikkeling beleid	Uitvoering Evaluatie Ontwikkeling beleid	Einde BOS- gelden
Jeugdsportfonds	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Borging wijkgerichte toepassing 3% buitenspeelruimte in beleidskaders bij stadsontwikkeling (RWO)	Ontwikkeling beleid	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Beheerplan Spelen (S&B)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering Evaluatie
Actualiseren nota Spelen (OWS & RWO/S&B)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Evaluatie Ontwikkeling beleid
Speerpunten lokaal gezondheidsbeleid gericht op jeugd (OWS)	Geen financiële middelen	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
EKD - en Verwijsindex Risicjongeren (OWS)	Besluitvorming financiële middelen / ontwikkeling	Ontwikkeling / Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering

Wat doen we nog niet de komende jaren en waarom (nog) niet:

	2008	2009	2010	2011
Uitvoering Nota Spelen (RWO/S&B)	Onvoldoende financiële middelen	Onvoldoende financiële middelen		

2.2 Programma veilig opgroeien 2008 - 2011

Wat doen we of gaan we doen in de komende jaren:

	2008	2009	2010	2011
Verkeersveiligheid jeugd (RWO /OWS))	Borgen integraal beleid / aanpak			
Ban Yuda Otro / Bestuurlijk Arrangement (OWS)	Uitvoering / Evaluatie projecten	Uitvoering Ontwikkeling	Uitvoering	Uitvoering

² Verantwoordelijke afdeling

	& activiteiten	beleid		
Veiligheidshuis (VVH)	Onderzoeksopdracht n.a.v. Voorjaarsnota 2008	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Bestaande opvoedsteunpunten (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Wijkgerichte jongerencentra (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Wijkgericht <i>jongerenwerk</i> Nieuw Den Helder en Tuindorp	Offertetraject	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Zorgadviesteam (OWS)	Uitvoering Evaluatie Ontwikkeling i.s.m. CJG	Ontwikkeling i.s.m. CJG	Ontwikkeling i.s.m. CJG	Ontwikkeling i.s.m. CJG
CJG (back office) i.s.m. het JOZ (OWS)	Ontwikkeling beleid	Ontwikkeling beleid	Uitvoering	Uitvoering
Integraal beleid t.a.v. preventie en handhaving overlast en criminaliteit jongeren, waaronder jongerenontmoetingsplekken (?)	Borgen integrale ontwikkeling / Uitvoering	Borgen integrale ontwikkeling / Uitvoering		
Stedelijk straathoekwerk (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Bemoezorg Helpende Hand (OWS)	Geen financiële middelen	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Vestiging eerste front office CJG in MFC - Nw Den Helder (OWS)	Besluitvorming	Besluitvorming / Ontwikkeling	Uitvoering	Uitvoering
Ontwikkeling / invoering Verwijsindex i.s.m. de provincie (OWS)	Besluitvorming financiële middelen / Ontwikkeling	Ontwikkeling / Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Plan van aanpak i.v.m. Actieplan Aanpak Kindermishandeling (OWS)	Besluitvorming financiële middelen	Ontwikkeling beleid / uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Aanpak zwerfjongeren (OWS)	Besluitvorming Ontwikkeling beleid	Ontwikkeling beleid		

Wat doen we nog niet de komende jaren en waarom (nog) niet:

	2008	2009	2010	2011
Opvoedsteunpunt de Schooten (OWS)	Geen financiële middelen	Geen financiële middelen		
Wijkgerichte jongerencentra in Nieuw Den Helder en Tuindorp (OWS)	Geen financiële middelen	Financiële middelen ontoereikend		

2.3 Programma 2008 - 2011 goed voorbereid zijn op de toekomst

Wat doen we of gaan we doen in de komende jaren:

	2008	2009	2010	2011
Onderwijsachterstandenbeleid 2006-2010 (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering Evaluatie Ontwikkeling beleid	Uitvoering
Leerplicht- en RMC-functie (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Subsidieverordening Peuterspeelzalen (OWS)	Evaluatie Aanpassing	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Tabel ouderbijdragen peuterspeelzalen (OWS & WIZ)	Aanpassing Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Speel-o-theek	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering

(OWS)				
Kindgerichte onderwijsondersteuning (OWS)	Uitvoering	Uitvoering Evaluatie		
Wijkarrangement	Uitvoering	Evaluatie Verantwoording	n.v.t.	n.v.t.
Buitenschoolse activiteiten 4-12 jr. / Verder kijken dan je neus lang is Activiteitenmakelaar (OWS)	Uitvoering / Evaluatie	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Weekendschool (OWS)	Eénmalige subsidie			
Mentorproject – Ban Yuda Otro (OWS)	Uitvoering Evaluatie			
Centrum Natuur- en milieueducatie Groene Poolster (OWS)	Ontwikkeling beleid			
Bezoekerscentrum Duinen Noordkop	Ontwikkeling			
Arbeidsmarktbeleid (RWO & OWS)	Ontwikkeling beleid	Ontwikkeling beleid		
Startende (jonge) ondernemers (RWO)	Ontwikkeling beleid	Ontwikkeling beleid		
Jongerenhuisvesting/starters op de woningmarkt (RWO)	Ontwikkeling beleid	Ontwikkeling beleid		
Kinderopvang	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
(Impuls) Brede Scholen & combinatiefuncties sport & cultuur	Besluitvorming financiële middelen	Ontwikkeling beleid		
Harmonisatie peuterspeelzalen en kinderopvang (OWS)	Besluitvorming financiële middelen	Ontwikkeling beleid		
Convenant Voortijdig Schoolverlaten ism onderwijsveld (OWS)	Besluitvorming Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering / evaluatie
Pilot Art@part - Verder kijken dan je neus lang is – (OWS)	Uitvoering	Integratie in aanbod impuls brede scholen / combifuncties		
Erfgoed a la carte (PO) (OWS)	Uitvoering Besluitvorming subsiëring 2009	Uitvoering (incidentele middelen)		
Lokale educatieve agenda (OWS)	Uitvoering Evaluatie	Uitvoering		

2.4 Programma 2008-2011 talenten ontwikkelen en plezier hebben

Wat doen we of gaan we doen in de komende jaren:

	2008	2009	2010	2011
Technische Ontdekplek (Zeestad / OWS)	Besluitvorming	Ontwikkeling	Uitvoering	Uitvoering
Uitvoering nota lokaal sportbeleid "Wat ons beweegt" (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering Evaluatie
Uitvoering kadernota cultuur "Horen, zien en ..... beleven" (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering Evaluatie
Sociaal cultureel (jongeren)werk (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Participatie sport en cultuur voor kinderen van minder draagkrachtigen (OWS&WIZ)	Besluitvorming financiële middelen	Beleidsontwikkeling en uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Stedelijk Cultureel Jongeren centrum (OWS)	Besluitvorming Bestuursopdracht	Beleidsontwikkeling en uitvoering	Uitvoering	Uitvoering

Opleiding voor Hoger Beroepsonderwijs (OWS?)	Besluitvorming Bestuursopdracht	Beleidsontwikkeling		
--	---------------------------------	---------------------	--	--

2.5 Programma 2008-2011 steentje bijdragen aan de maatschappij

Wat doen we of gaan we doen in de komende jaren:

	2008	2009	2010	2011
Vrijwilligerswerk – algemeen – (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Jongerenparticipatie (OWS)	Ontwikkeling beleid	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Gemeentelijke rol maatschappelijke participatie / stage (OWS)	Besluitvorming financiële middelen	Ontwikkeling beleid	Uitvoering	Uitvoering

2.6 Acties ten aanzien van flankerend (jeugd)beleid:

- De gemeente stuurt bij nieuwbouw aan op clustering van scholen met meerdere denominaties en gekoppeld aan voorzieningen voor de jeugd (OWS)
- De gemeente is voornemens de verordening leerlingenvervoer te herzien in het kader van harmonisatie van beleid met de regio(OWS).
- Tevens moet voor 1 augustus 2009 het leerlingenvervoer opnieuw worden aanbesteed.
- De gemeente streeft ernaar in elke wijk maatschappelijke en welzijnsvoorzieningen te clusteren in een Multifunctioneel Centrum (OWS - Zeestad BV/CV)
- In het MFC Nieuw Den Helder worden voorzieningen in het kader van het aanbod van preventief jeugdbeleid ondergebracht, waaronder CJG en kinderhuiskamer. (Zeestad BV/CV)

10 SPEERPUNTEN VAN HET JEUGDBELEID IN 2009

Voor 2009 worden de volgende speerpunten voorgesteld³:

1) De ontwikkeling van het CJG

Deze ontwikkeling vindt plaats in regionaal verband ten aanzien van de back office en lokaal met betrekking tot het realiseren een front office. Het CJG richt zich in eerste instantie vooral jonge kinderen en hun ouders. In samenhang met de CJG-ontwikkeling is in 2009 o.a. aan de orde:

- aansluiting zorg-onderwijs
- schakel naar de geïndiceerde jeugdzorg
- invoering EKD
- invoering Verwijsindex Risicjongeren
- uitvoering RAAK-aanpak
- ontwikkelingen Jeugdgezondheidszorg en OGGZ

2) Integrale aanpak jongeren 14-23 jaar

Organisatie

De ambtelijke kerngroep (zie Hoofdstuk 5) wordt gevormd uit beleidsmedewerkers vanuit de afdelingen OWS, WIZ, VVH, RWO/SB en het Veiligheidshuis. De kerngroep stelt een werkplan op voor 2009.

Inhoud

Werkplan met concrete (werk)afspraken ten aanzien van:

- Preventieve activiteiten (mogelijkheden tienercentra, sport, kunst/cultuur etc.)
- Maatschappelijke stages
- Voortijdig schoolverlaten / leer(werk)trajecten
- Projectencentrum
- Jongerenloket
- Jongerenparticipatie
- Zwerfjongeren
- Straathoekwerk
- Aanpak overlast (hang)jongeren

3) Overdracht activiteiten en projecten lokaal jeugd beleid van Bureau Jeugdzorg

In 2009 wordt de overdracht van Bureau Jeugdzorg aan één of meer instellingen gerealiseerd.

Het gaat om de volgende activiteiten:

- Tienercentra
- Jongerenwerk Tuindorp en Nw Den Helder (nieuw)
- (Stedelijk) straathoekwerk

- Lanta Ariba
- Kinderhuiskamer
- BSO+
- Preventief ambulante

- Opvoedondersteuning
- Zorgadviesteams

4) Plan van aanpak inzet impulsregeling "Impuls brede scholen, sport en cultuur"

(combinatiefuncties) vanuit de noodzaak om projecten als Helder(s) Samenspel (bewegingsconsulenten in het onderwijs en sportstimulering / breedtesport) en een aanbod kunst & cultuur te kunnen continueren na afloop van projecten als het Wijkarrangement en de BOS-projecten (vanaf 2009).

5) Realiseren van een Stedelijk Cultureel Jongeren centrum

6) Ontwikkeling HBO in Den Helder

---

³ Zie ook de Programmabegroting 2009-2012 / Programma 8: Onderwijs & jeugd

11 FINANCIËLE PARAGRAAF

Voor de uitvoering van de Nota Integraal Jeugdbeleid en het programma 2008-2011 is financieel gezien de begroting 2008 en de voorjaarsnota 2008 uitgangspunt. Bij de aanbidding van deze nota wordt de raad nu niet gevraagd om extra middelen voor uitvoering van het jeugdbeleid in 2009. Wel wordt in deze paragraaf in beeld gebracht voor welke activiteiten op dit moment geen financiële middelen beschikbaar zijn. Dit betekent dat we op zoek gaan naar geld; enerzijds zullen we dat binnen de huidige beschikbare middelen doen door een effectieve verhouding tussen "overhead" (coördinatie- en administratiekosten) en "uitvoerende activiteiten" te bevorderen en keuzes te maken. Bijvoorbeeld: Moeten we de dingen die we nu doen ook (allemaal) blijven doen? Anderzijds zullen we voor 2010 op zoek moeten naar nieuwe financiële middelen om onze (grote) ambities te realiseren.

Voor deze nota is in tabelvorm een financieel overzicht gegeven. Het financiële overzicht voor de uit te voeren taken binnen het jeugdbeleid is voor de periode 2008-2011 als volgt ingedeeld:

- Bestaand beleid met dekking uit gemeentelijke middelen
- Bestaand beleid met dekking uit doeluitkeringen Rijk
- Nieuw beleid / intensiveringen waarvoor middelen beschikbaar zijn
- (Nieuw) Beleid waarvoor (nog) geen middelen beschikbaar zijn

De Raad heeft bij de behandeling van de voorjaarsnota 2008 vanaf 2009 structureel € 150.000 beschikbaar gesteld voor het jongerenwerk in Nieuw Den Helder en Tuindorp.

In de meicirculaire 2008 van het gemeentefonds zijn bedragen opgenomen voor de versterking van de gemeentelijke rol in onderdelen van het jeugdbeleid als bijvoorbeeld elektronisch kinddossier, kindermishandeling etc. Hierover moet eerst nader beleid voor deze onderdelen worden geformuleerd voordat deze middelen definitief voor de uitvoering beschikbaar komen. Deze budgetten worden dan in de 2^e programmarapportage 2008 cq. begroting 2009 en/of in afzonderlijke raadsvoorstellen toegevoegd aan de bestaande middelen voor het jeugdbeleid.

Activiteiten 'bestaand beleid'

Het betreft hier activiteiten die in 2008 geheel of gedeeltelijk uit gemeentelijke middelen of met rijksmiddelen worden bekostigd. Bij de activiteiten uit gemeentelijke middelen moet met ingang van 2011 rekening worden gehouden met een zg. "volume-korting" van € 150.000,- die op het totaal van de welzijnsinstellingen moet worden gerealiseerd.

Activiteiten 'nieuw beleid' / intensiveringen met beschikbare middelen

Vanaf 2008 stelt de Rijksoverheid diverse budgetten via het gemeentefonds aan de gemeente beschikbaar voor de *ontwikkeling en implementatie van beleid*.

Het gaat in de meicirculaire 2008 om de volgende budgetten:

Elektronisch kinddossier (+ Verwijsindex Risicjongeren)

In het bestuursakkoord 2007 tussen gemeenten en VNG is afgesproken dat het ministerie éénmalig een budget beschikbaar stelt voor de *ontwikkeling* van het EKD (en de Verwijsindex Risicjongeren) stelt. Voor de *invoering* van het EKD en de Verwijsindex zijn middelen via het gemeentefonds beschikbaar.

Aanpak kindermishandeling

Voor de aanpak van kindermishandeling is de toevoeging aan het gemeentefonds € 250.000 per centrumgemeente voor de periode 2008-2010. De middelen zijn bestemd voor het maken van sluitende afspraken tussen lokale en regionale partners en het actief aanbieden van een programma training en scholing. De minister stelt subsidie beschikbaar voor het aanstellen van een regionale coördinator en deskundigheidsbevordering

Versterking kwaliteit en toezicht kinderopvang.

In verband met toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang, de uitbreiding van het aantal locaties in de kinderopvang en een strikter toezicht op de gastouderopvang wordt vanaf 2008 voor Den Helder structureel € 13.000 aan het gemeentefonds toegevoegd.

Kinderopvang inburgeraars

In 2007 is de Wet inburgering ingevoerd. Voor de kosten van kinderopvang tijdens het inburgeringstraject was nog geen bedrag toegevoegd. Met terugwerkende kracht vanaf 2007 wordt voor Den Helder € 17.000 toegevoegd.

Maatschappelijke participatie kinderen

Het kabinet streeft ernaar het aantal kinderen dat maatschappelijk niet meedoet om redenen van armoede deze kabinetsperiode met de helft te doen afnemen. Voor de gemeente Den Helder wordt daartoe in 2008 en 2009 in totaal € 227.000 aan de uitkering van het gemeentefonds toegevoegd.

Maatschappelijke stages

De ministeries van OCW, VWS en de VNG hebben op 21 december 2007 een convenant gesloten over de (verdere) ontwikkeling van een makelaarsfunctie ten behoeve van maatschappelijke stages en stimulering van vrijwilligerswerk. Vanaf schooljaar 2011/2012 is de maatschappelijke stage verplicht voor alle instromers in het voortgezet onderwijs. Van gemeenten wordt verwacht dat zij deze makelaarsfunctie invullen. De toevoeging aan het gemeentefonds bedraagt in 2009 € 50.000.

In de septembercirculaire 2008 wordt nadere informatie verwacht ten aanzien van:

Brede scholen

In 2008 ontvangt de gemeente Den Helder nog geen budget voor de ontwikkeling van Brede Scholen. Over de tranche 2009 zullen nadere mededelingen worden gedaan in de septembercirculaire 2008.

Harmonisatie kinderopvang / peuterspeelzalen

In het kader van de harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzalen is sprake van verschillende geldstromen. Een deel van de financiering komt binnen via specifieke uitkeringen voor het onderwijsachterstandenbeleid, een ander deel wordt toegevoegd aan het gemeentefonds.

Nieuw beleid géén middelen beschikbaar

Het gaat hier om activiteiten die in het kader van jeugdbeleid wenselijk zijn, maar waarvoor binnen de gemeentelijke budgetten (nog) geen dekking is voor uitvoering of cofinanciering van de uitvoering. Activiteiten op het gebied van gezond opgroeien en veilig opgroeien (in het preventief jeugdbeleid) hebben daarbij de hoogste prioriteit.

Zie verder beknopte toelichting in de kolom opmerkingen.

NB:

- 1) Jaarlijks is een factor van + 2,5% berekend oplopend in 2009-2010-2011.
- 2) De budgetten m.b.t. flankerend beleid zijn buiten beschouwing gelaten (bijlage 2.6)
- 3) Aan het bijgevoegde financiële overzicht kunnen geen rechten worden ontleend.

Financieel overzicht integraal jeugdbeleid Den Helder (exclusief kosten inzet gemeentelijk personeel)						
Thema	Activiteiten / Projecten	2008	2009	2010	2011	Opmerkingen
	Bestaand beleid aandeel gemeente					
bijl. 2.1	Lokaal Gezondheidsbeleid (GGD)	1.034.000	1.068.000	1.102.000	1.138.000	Uitvoering algemeen volksgezondheidsbeleid
	Jeugdgezondheidszorg Maatwerk	62.000	60.000	62.000	64.000	
	Schoonlogopedie Basisonderwijs	71.000	67.000	69.000	71.000	
	OGGZ jeugd en jongeren	5.000	5.150	5.305	5.464	Inschatting vanuit BCF contracten
	Verslavingsbeleid jeugd en jongeren	25.000	25.750	26.523	27.318	Inschatting vanuit BCF contracten
	Jeugdsport activiteiten	157.300	161.525	165.750	170.300	Inschatting vanuit BCF contracten
	Nota Spelen / Beheerplan Spelen	85.981	88.131	90.334	92.592	
bijl. 2.2	Opvoedondersteuning					
	Kinderhuiskamer	171.000	175.000	179.000	183.000	
	Trainingen	15.000	15.500	15.800	16.200	
	Buitenschoolse opvang plus	50.000	51.000	52.000	53.000	gemeente € 25.000/ rijk t/m 2008 € 25.000
	Sportservice straathoekwerk	20.000	20.500	21.000	21.500	
	Wijkgerichte jongerencentra	453.657	467.039	481.237	496.300	(4 jongerencentra)
	Wijkgericht jongerenwerk		150.000	150.000	150.000	Voorjaarsnota 2008
	Opvoedondersteuning tiernmoeders	10.000	pm	pm	pm	In 2009 binnen de bestaande subsidierelaties
	Bestuurlijk overleg Jeugd, Onderwijs en Zorg (JOZ)	10.000	pm	pm	pm	m.i.v. 2009 dekking binnen de beschikbare middelen voor onderwijsondersteuning
	Aanpak zwerfjongeren		pm	pm	pm	subsidieaanvraag provincie
	Bemoeizorg		pm	pm	pm	cofinanciering provincie / dekking uit Brede doeluitkering
	Stedelijk straathoekwerk	45.000	45.000			in 2009 dekking uit de reserve Bestuurlijk arrangement rijk
	Veiligheidshuis	25.000	pm	pm	pm	Bestuurlijk arrangement rijk
bijl. 2.3	Peuterspeelzaalbeleid	465.000	479.000	494.000	510.000	
	Speel-o-theek	3.107	3.185	3.265	3.346	
	Onderwijsondersteuning	312.000	272.000	280.000	289.000	
	Activiteitenmakelaar	10.000	10.300	10.609	10.927	Inschatting vanuit BCF contracten (Verder kijken dan ...)
	Weekendschool	10.000	0	0	0	Incidenteel in 2008
	Natuur- en Milieu Educatie / Bezoekerscentrum	pm	pm	pm	pm	Bezoekerscentrum wordt naar verwachting verzelfstandigd.
	Erfgoed Educatie PO	nvt	3.550			in 2009 dekking uit budget aanmoedigingssubsidies onderwijs
	Art a part	60.000	pm	pm	pm	wordt geïntegreerd in impuls brede scholen & combinatiefuncties
	Lokale Educatieve Agenda	7.500	7.500			in 2009 dekking binnen de beschikbare middelen voor onderwijsondersteuning
	Brede Scholen	0	pm	pm	pm	inzet impuls brede scholen & combinatiefuncties
bijl. 2.4	Sportnota: Jeugdsport	42.900	43.875	44.850	45.500	Inschatting vanuit deelverordening jeugdsport
	Cultuurnota: jeugd en cultuur	pm	pm	pm	pm	
	Kunst voor je Kiezen	45.000	46.000	47.125	48.303	
	Sociaal cultureel werk	95.000	97.375	99.800	102.250	Drooghe Bol / initiatieven jeugdonderkomens

Bestaand beleid doeluitkeringen Rijk						
bijl. 2.1	Jeugdgezondheidszorg	585.000	689.000	710.000	732.000	Brede doeluitkering
bijl. 2.2	Opvoedsteunpunten (2)	36.000	36.900	37.800	38.700	Brede doeluitkering
	Homestart	50.000	51.000	52.000	53.000	Brede doeluitkering
	Lanta Ariba	51.000	52.000	53.000	54.000	gemeente € 29.000 / Brede doeluitkering € 22.000
	Huiselijk geweld	pm	pm	pm	pm	Doeluitkering MO/VB/OGGZ
	Risk-Ant project	86.200	pm	pm	pm	Bestuurlijk arrangement 2008
bijl. 2.3	Onderwijsachterstandenbeleid	> 740000	> 740000	> 431666		- specifieke uitkering projectperiode t/m juli 2010
	RMC / Leerplicht	317.000	325.000	334.000	343.000	specifieke uitkering projectperiode t/m juli 2010 (op basis van begroting 2008)
	Wijkarrangement	115.000	0	0	0	Eindigt in 2008.
	BOS-projecten	233.000	236.116	161.306	130.096	Specifieke uitkering
	Mentorproject	41.700	41.700			Bestuurlijk arrangement/ Oranjefonds en RMC
Nieuw beleid / intensivering (middelen beschikbaar)						
bijl. 2.1	Electronisch kinddossier (EKD)	17.000	33.000	33.000	34.000	Reservering binnen gemeentefonds
bijl. 2.2	Centrum voor Jeugd en Gezin	24.125	pm	pm	pm	Brede doeluitkering en gemeentefonds
	Verwijsindex risicjongeren	pm	pm	pm	pm	zie Electronisch Kinddossier (EKD)
	Voorschoolsadviesteam (VAT) / Jeugdadviesteam (JAT)	-	69.000	70.000	71.500	In VJN 2008 'Ruimtevragende opgaven'
bijl. 2.3	Aanpak Kindermishandeling	83.300	83.300	83.300		Reservering binnen gemeentefonds
	Convenant Voortijdig Schoolverlaten	-	-	-	-	Financiering via onderwijsinstellingen
bijl. 2.4	Kinderopvang (versterking kwaliteit en toezicht / inburgeraars/soc med probl./ wachtlijsten buitenschoolse opvang)	67.000	35.000	36.000	37.000	Reservering binnen gemeentefonds
	Armoedebeleid Arme kinderen: Jeugdportfonds / Jeugd-Onderwijs&Cultuurfonds (JOC)	0	227.000	0	0	Reservering binnen gemeentefonds
bijl. 2.5	Technische ontdekplek	0	0	100.000	0	In VJN 2008 Cult.impuls Stadshart/Willemsoord
	Vrijwilligerswerk / Maatschappelijke Stage	17.000	50.000	51.000	52.000	Reservering binnen gemeentefonds
(Nieuw) Beleid / - intensivering (nog geen dekking)						
bijl. 2.1	Speerpunten Concept nota Lokaal Gezondheidsbeleid	0	33.753	33.753	33.753	<i>nota nog niet vastgesteld</i>
	Nota spelen	pm	pm	pm	pm	<i>onvoldoende dekking</i>
bijl. 2.2	Jongerencentra uitbreiding 4 naar 6	pm	pm	pm	pm	<i>onvoldoende dekking</i>
bijl. 2.3	Onderwijs & Arbeidsmarkt	pm	pm	pm	pm	
	Startende Ondernemers	pm	pm	pm	pm	
	Jongerenhuisvesting	pm	pm	pm	pm	
	Harmonisatie Kinderopvang/Peuterspeelzalen	pm	pm	pm	pm	
bijl. 2.4	HBO Den Helder	pm	pm	pm	pm	
	Stedelijk Cultureel Jongeren centrum	pm	pm	pm	pm	<i>Inzet middelen voormalige Postbrug en JAR</i>

12   **BESLUITVORMING**

Tijdpad voor besluitvorming nota integraal jeugdbeleid

26 augustus 2008	Besluitvorming concept Nota Integraal Jeugdbeleid door college Start inspraaktermijn
27 augustus 2008	
24 september 2008	Einde inspraaktermijn / verwerking reacties
13 oktober 2008	Concept Nota Integraal Jeugdbeleid in de Commissie Maatschappelijke ontwikkeling ter bespreking
11 november 2008	Besluitvorming nota door college
24 november 2008	Advisering door de commissie Maatschappelijke Ontwikkeling
1 december 2008	Vaststelling nota door de Raad

13 COMMUNICATIE

De concept nota Integraal jeugdbeleid is door het college vastgesteld op 25 augustus 2008 en daarna gepubliceerd. Van 27 augustus t/m 24 september 2008 stond de inspraakmogelijkheid open. Op 13 oktober 2008 heeft de commissie Maatschappelijke ontwikkeling de nota in haar vergadering besproken.

Naar aanleiding van de opmerkingen vanuit het college, het Mo, de inspraakreacties en de opmerkingen / aanvullingen van de commissie is de concept nota op een aantal punten aangevuld en/of gewijzigd. Ook de financiële paragraaf is aangepast aan de beschikbare budgetten voor 2009.

Deze nota is niet af!

Dat kan ook niet, want jeugdbeleid is altijd in beweging. Er moet steeds opnieuw worden ingespeeld op trends en maatschappelijke ontwikkelingen. De nota moet dan ook beschouwd worden als een document, waarmee we werkenderweg verder vorm geven aan het jeugdbeleid. Dit wordt een interactief proces waarbij de programmapunten in de komende jaren met betrokkenen worden uitgewerkt in concrete plannen van aanpak en maatregelen. Er valt nog veel te winnen door het verankeren van samenwerking en afstemming tussen organisaties onderling, organisaties en de gemeente en binnen de gemeente. Het programma jeugdbeleid is omvangrijk en complex. We gaan daarom regelmatig evalueren met de partners en houden ontwikkelingen, cijfers en trends bij, zodat we het beleid steeds kunnen actualiseren. Dat vereist de nodige inzet van alle partijen die bij het jeugdbeleid betrokken zijn.

Ook in een ander opzicht is de nota niet af. Er zijn in het jeugdbeleid zoveel ontwikkelingen, initiatieven en activiteiten die met of zonder subsidie van de gemeente plaatsvinden, dat het onmogelijk is ze allemaal in deze nota te vatten. We doen in deze nota een poging om de belangrijkste ontwikkelingen en (met gemeentelijke subsidie uitgevoerde) activiteiten in kaart te brengen en nodigen onze collega-afdelingen binnen de gemeente, instellingen, verenigingen en organisaties uit om naar aanleiding van de nota aan te geven welke initiatieven en activiteiten zij ondernemen in het kader van het jeugdbeleid.

Na vaststelling van deze nota begint pas het echte werk, namelijk de uitvoering van de in de nota genoemde programmapunten.

Publicatie nota jeugdbeleid

De vastgestelde nota staat op de gemeentelijke website.

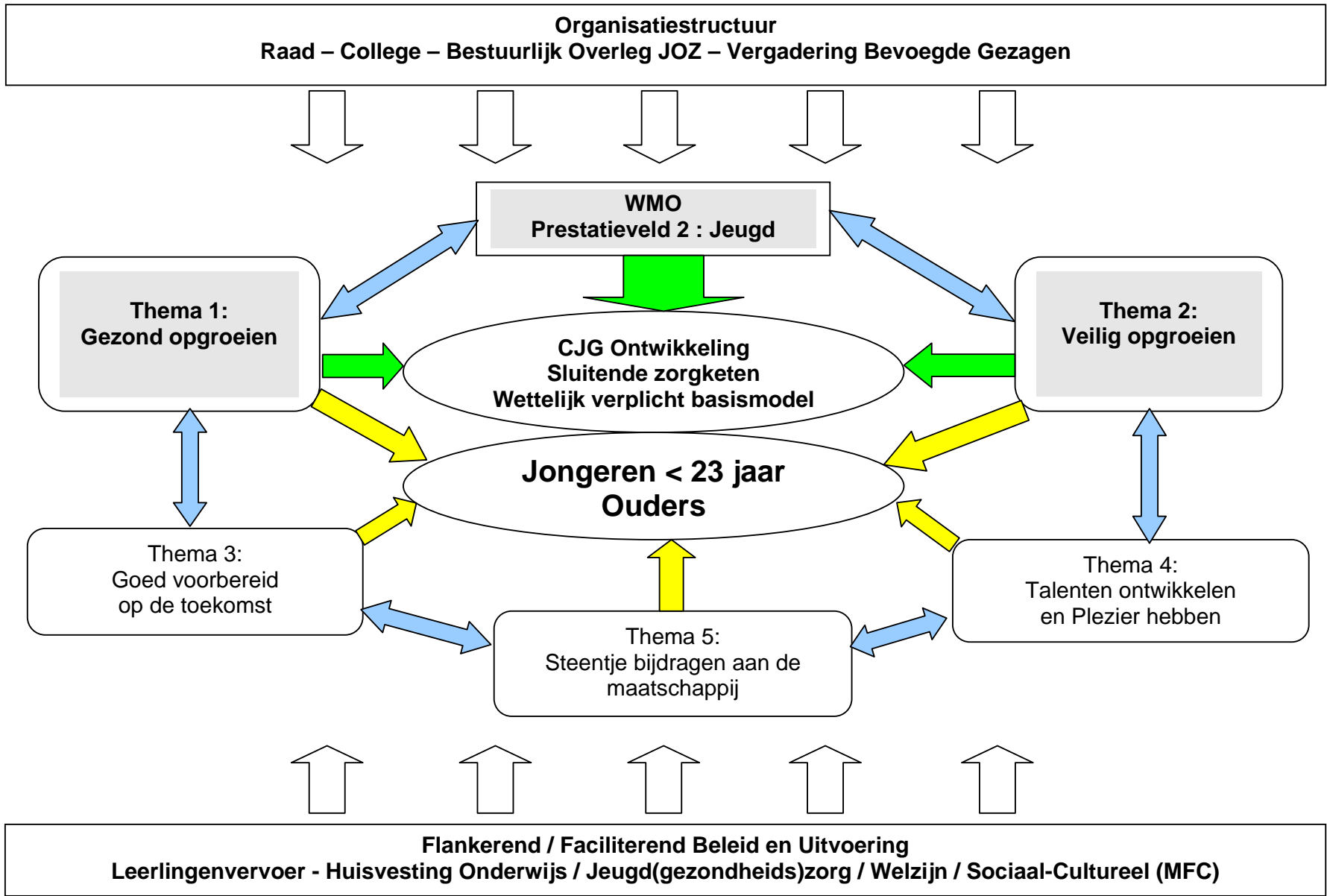
Vragen en opmerkingen n.a.v. de nota kunnen worden gericht aan info@denhelder.nl

14 OVERZICHT GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Geraadpleegde literatuur

- Internationale Verdrag voor de Rechten van het Kind (IVRK), 8 maart 1995
- Strategische Visie 2020 (Gemeente Den Helder, 2007)
- Coalitieprogramma 2006-2010 (Gemeente Den Helder, 2006)
- Leren doe je overal (Kadernotitie gemeentelijk onderwijsbeleid en integraal jeugdbeleid, Gemeente Den Helder 2005)
- Wat ons beweegt (Kadernota lokaal sportbeleid, Gemeente Den Helder, 2006)
- Horen, zien en .... beleven (Kadernota Cultuur, Gemeente Den Helder, 2007)
- Verder kijken dan je neus lang is ..... (Uitwerkingsnotitie wijkgericht activiteitenaanbod 4-12 jarigen, Den Helder 2006)
- Leerplicht Den Helder en RMC Den Helder, Texel en Wieringen (Jaarverslag 2005-2007, november 2007, Gemeente Den Helder afd. OWS)
- Notitie gemeentelijke bijdrage onderwijsondersteuning in het kader van onderwijs- en jeugdbeleid 2007-2010 (Den Helder 2006)
- Schooljaardeel 2007-2008 Voor- en vroegschoolse educatie en schakelklassen (Den Helder 2007)
- Brede Scholen in Nederland, Jaarbericht 2007 (Oberon, november 2007)
- Startdocument Brede Schoolontwikkeling (2007)
- Brief staatssecretarissen van VWS en OCW aan de voorzitter van de tweede Kamer der Staten-Generaal dd. 21 december 2007 m.b.t. Inzet middelen participatie-envelop (maatschappelijke stage).
- Plan van aanpak maatschappelijke stage "Samen leven kun je leren"
- Brief minister voor Jeugd en Gezin aan de voorzitter van de tweede Kamer der Staten-Generaal dd. 6 november 2007 m.b.t. het Elektronisch Kinddossier JGZ (EKD & Verwijsindex risicojongeren)
- Uitwerkingsnotitie Passend Onderwijs (Ministerie van OCW, juni 2007)
- Brochure Passend onderwijs en de lokale educatieve agenda (Oberon onderzoek & advies) 2007
- Jeugd in balans - Uitvoeringsprogramma jeugdzorg 2008 (Provincie Noord-Holland, november 2007)
- Programma Onderwijs & Arbeidsmarkt provincie Noord-Holland (2008)
- Startnotitie minimabeleid gemeente Den Helder (Gem Den Helder afd. WIZ- april 2008)
- Brief Participatie van arme kinderen (Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid dd. 26 maart 2008)
- Beleidskader MFC-ontwikkeling (Gemeente Den Helder, 2007)
- Handboek stedelijke omgeving
- Bestuurlijke afspraken Impuls brede scholen, sport en cultuur (Bestuursakkoord rijk en gemeenten *Samen aan de slag*, 4 juni 2007)
- Concept Startnotitie Burgerparticipatie (gemeente Den Helder, mei 2008)
- Samen voor kwaliteit (Kadernota Onderwijs- en welzijnsaccommodaties, gemeente Den Helder, 2006-2020)
- Beheerplan Spelen 2008-2012 (Afdeling Stadsbeheer Gemeente Den Helder, 2007)
- Nota Spelen in Den Helder (Gemeente Den Helder, 2000)
- Verslag Task Force combinatiefuncties (2008)
- Publicaties Europees Netwerk Child Friendly Cities.

BIJLAGEN 2

Thema's integraal jeugdbeleid

- 2.1 Thema *Gezond opgroeien*
Wettelijke verplichtingen en taken
Lokale beleidskeuzes
Partners
Actuele ontwikkelingen
Uitvoeringsprogramma 2008-2011
- 2.2 Thema *Veilig opgroeien*
Wettelijke verplichtingen en taken
Lokale beleidskeuzes
Partners
Actuele ontwikkelingen
Uitvoeringsprogramma 2008-2011
- 2.3 Thema *Goed voorbereid zijn op de toekomst*
Wettelijke verplichtingen en taken
Lokale beleidskeuzes
Partners
Actuele ontwikkelingen
Uitvoeringsprogramma 2008-2011
- 2.4 Thema *Talenten ontwikkelen en plezier hebben*
Wettelijke verplichtingen en taken
Lokale beleidskeuzes
Partners
Actuele ontwikkelingen
Uitvoeringsprogramma 2008-2011
- 2.5 Thema *Steentje bijdragen aan de maatschappij*
Wettelijke verplichtingen en taken
Lokale beleidskeuzes
Partners
Actuele ontwikkelingen
Uitvoeringsprogramma 2008-2011
- 2.6 *Flankerend (jeugd)beleid*
Wettelijke verplichtingen en taken
Lokale beleidskeuzes
Partners
Actuele ontwikkelingen
Uitvoeringsprogramma 2008-2011

Bijlage 2.1. THEMA GEZOND OPGROEIEN

Achtergrond

De eerste voorwaarde voor een goede ontwikkeling van elk kind is, dat het *gezond* opgroeit. Steekwoorden bij gezond opgroeien zijn: lichamelijk gezond, geestelijk gezond, gezonde leefstijl, continuïteit in voeding en verzorging. Ouders zijn eerstverantwoordelijk waar het gaat om het gezond opgroeien van jonge kinderen. Naarmate kinderen ouder worden mag verwacht worden, dat zij zelf steeds meer verantwoordelijkheid (gaan) dragen voor hun gezondheid. Het beleid rond het thema gezond opgroeien moet dan ook gericht zijn op kinderen en hun ouders / opvoeders.

Integraliteit

Continuïteit in voeding en verzorging hangt nauw samen met de sociaal-economische situatie van de ouders. Een lage opleiding, weinig inkomen van ouders, slechte huisvesting of het ontbreken van werk kunnen een nadelige invloed op de ontwikkeling van kinderen en jongeren hebben. Lichamelijke en geestelijke gezondheidsproblemen in een gezin vergroten het risico dat kinderen niet regelmatig gevoed en verzorgd worden. Daarmee is de link gelegd naar een integrale benadering van het gemeentelijke beleid, waarbij ook afdelingen als Werk, Inkomen & Zorg (WIZ) en Ruimte, Wonen & Ondernemen (RWO) betrokken zijn.

Wettelijke verplichtingen en taken

Lokaal volksgezondheidsbeleid (algemeen)

De verantwoordelijkheid van de gemeente ten aanzien van de gezondheid van jeugd en jongeren is vastgelegd in de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (Wcpv). De Wcpv geeft de kaders aan voor het gemeentelijke volksgezondheidsbeleid. Het volksgezondheidsbeleid is gericht op ziektepreventie en de bescherming en de bevordering van de gezondheid van de hele bevolking (collectieve preventie). Doel is het verkleinen en teniet doen van (sociaal-economische) gezondheidsverschillen tussen bevolkingsgroepen door middel van het uitvoeren van een leefstijlbeleid op of onder het niveau van het minimuminkomen.

Speerpunten lokaal volksgezondheidsbeleid

In de concept nota lokaal volksgezondheidsbeleid zijn zes speerpunten benoemd die geheel of gedeeltelijk betrekking hebben op preventieve activiteiten voor jongeren:

- a. Roken
- b. Overgewicht
- c. Diabetes
- d. Jeugd en alcohol
- e. Psychische problemen
- f. Veilig vrijen (aandacht voor het voorkomen van tienerzwangerschappen)

Jeugdgezondheidszorg uniform deel (JGZ / 0-19 jaar)

De Jeugdgezondheidszorg is er voor 0-19 jarigen en de JGZ-taken bestaan uit:

- het op systematische wijze volgen en signaleren van ontwikkelingen in de gezondheidstoestand van jeugdigen en van gezondheidsbevorderende en bedreigende factoren;
- het ramen van de behoeften aan zorg;
- de vroegtijdige opsporing en preventie van een aantal specifieke stoornissen en het aanbieden van vaccinaties voortkomend uit het Rijksvaccinatieprogramma;
- het geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding;
- het formuleren van maatregelen ter beïnvloeding van gezondheidsbedreigingen.

Voor dit uniforme deel wordt door de 9 regiogemeenten een tweejaarlijkse overeenkomst gesloten.

Jeugdgezondheidszorg maatwerk deel (JGZ / 0 – 19 jaar)

Aanvullend op het uniforme deel (gericht op alle kinderen van 0 – 19 jaar) dient via het maatwerkdeel de behoefte aan zorg bij specifieke doelgroepen te worden gesignaleerd en maatwerkprogramma's te worden aangeboden. Zo worden diverse projecten uitgevoerd Samen Starten, jeugd en alcohol (o.a. bespreekbaar maken van "coma zuipen"), plezier op school, seksualiteit, logopedie voorschoolse fase, opvoedingsondersteuning. Voor de uitvoering van dit maatwerkdeel worden jaarlijks afspraken gemaakt tussen gemeente en uitvoerders.

JGZ en voor- en vroegschoolse educatie

Bij de JGZ wordt in de voorschoolse periode o.a. extra aandacht besteed aan het bereiken van alle kinderen en signaleren van taalachterstanden. De JGZ heeft in het kader van de Voor- en vroegschoolse educatie een belangrijke rol in de toeleiding naar peuterspeelzalen en kinderopvang met een plusvoorziening.

Taal- en spraakproblemen in het basisonderwijs

Het opsporen van taal- en spraakproblemen (screening) in groep 2 van het basisonderwijs is een wettelijke verplichting; deze wordt uitgevoerd door de Onderwijsbegeleidingsdienst Noordwest. Het gemeentelijke beleid voorziet daarnaast in een ondersteunend aanbod aan het basisonderwijs om taal- en spraakproblemen zoveel mogelijk te voorkomen, te signaleren en te bestrijden het kader van schoolloopopiedie.

Openbare geestelijke gezondheidszorg (algemeen)

De openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) richt zich op het signaleren en bestrijden van risicofactoren, het bereiken en begeleiden van kwetsbare groepen, het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis, het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties. Doel is ervoor te zorgen dat de groep kwetsbaren in de samenleving zo klein mogelijk blijft, in beeld wordt gebracht en wordt doorgeleid naar zorg of dienstverlening. In Den Helder vervult nu de GGD een belangrijke rol bij de uitvoering van de OGGZ. Het beleid t.a.v. Maatschappelijke opvang, Verslavingsbeleid en OGGZ is opgenomen in de Beleidsnota Wmo. Een notitie OGGZ is (nagenoeg) afgerond, als bijlage van stedelijk kompas.

OGGZ en jeugd

De jeugd verdient in het OGGZ beleid specifieke aandacht. Bij deze *kinderen in de knel* gaat het om regie en bestuurlijke verantwoordelijkheid, een meldpunt voor signalen, preventieve voorzieningen, opvang en hulpverlening enz. De aard en de omvang risicogroepen is nog onvoldoende in beeld gebracht. Dit onderdeel moet worden uitgewerkt in het kader van het preventief lokaal jeugdbeleid en de te realiseren Centra voor Jeugd en Gezin. De GGZ voert als speerpunt in het lokale gezondheidsbeleid, een aantal activiteiten uit gericht op het voorkomen en vroegtijdig signaleren van psychiatrische problematiek bij kinderen en jongvolwassenen die opgroeien in een gezin met een ouder die psychisch ziek is (een doe- en praatgroep voor kinderen van 8 tot 12 jaar, een KOPP pubergroep voor 12 tot 16 jarigen en een KOPP jong volwassenengroep voor 16 tot 23-jarigen).

Verslavingsbeleid algemeen

Verslavingszorg is een prestatieveld in het kader van de Wmo. Brijder Verslavingszorg biedt medische, psychische en maatschappelijke hulp aan mensen die problemen hebben met alcohol, drugs, medicijnen en/of gokken. Het zorgaanbod bestaat enerzijds uit gemeentelijk gefinancierde taken, anderzijds uit taken die onder de AWBZ vallen, namelijk indicatiestelling en behandeling evenals klinische zorg. Ook verzorgt Brijder reclasseringstaken in opdracht van justitie. De preventieactiviteiten van Brijder richten zich op verschillende doelgroepen: de algemene bevolking (bijv. ouders, informatiemarkten enz.), risicogroepen (bv. experimenterende jongeren, jongeren met vroegtijdige schooluitval of kinderen van verslaafde ouders), risicogroepen die al beperkte symptomen hebben (bijv. probleemgebruikers) en individuen met een verslaving (om terugval te voorkomen en consequenties voor omgeving te verminderen).

Verslavingsbeleid jeugd

De vraag naar een verslavingszorgaanbod voor de jeugd is de afgelopen jaren fors toegenomen. In 2006 is door Brijder een start gemaakt met de ontwikkeling van een aanbod voor ambulante behandeling van jongeren van 12 tot 18 jaar. In samenwerking met andere verslavingszorgorganisaties is een cannabisprotocol ontwikkeld dat in 2007 in een pilot wordt getest. Doel is de jongere o.a. inzicht te laten krijgen in de voor- en nadelen van cannabisgebruik en zelfcontrolemaatregelen te leren toepassen. In samenwerking met orthopedagogisch behandelcentrum voor licht verstandelijk gehandicapten Amstelduin werkt Brijder aan een individueel en groepsaanbod voor Licht verstandelijk gehandicapte (LVG-) jongeren met verslavingsproblemen.

Lokale beleidskeuzes

Het gemeentelijke beleid dat betrekking heeft op het thema *gezond opgroeien* is vooral gericht op bewegen. Onze gemeente is van oudsher een sportieve gemeente en heeft een rijk aanbod van sportactiviteiten en faciliteiten voor de jeugd. Daarnaast wordt in de gemeente aandacht besteed aan het creëren van speelplekken. De meeste activiteiten in het kader van gezond opgroeien zijn beschreven in de nota sportbeleid *Wat ons beweegt*, de Nota Spelen en het Beheerplan spelen.

Jeugdsport

Subsidiëring jeugdsport (≤ 18 jaar)

De jeugdsport subsidieregeling voorziet in een bijdrage aan de kosten van accommodatiehuur, kadertraining-/opleiding en sportontwikkeling aan sportclubs voor hun jeugdafdeling.

De schoolsport subsidieregeling voorziet in een bijdrage aan de accommodatie(huur)kosten die schoolsportorganisaties en clubs maken voor schoolsportactiviteiten en toernooien.

Er is een nieuw systeem in ontwikkeling voor tarieven en subsidiebeleid ten aanzien van sportverenigingen. Aandachtspunt daarbij moet zijn dat de deelname van jeugdigen aan sportactiviteiten niet terugloopt door een verhoging van de kosten voor een lidmaatschap van een club.

Breedtesport (≤ 18 jaar)

In het kader van "Helder(s) Samenspel" wordt op zestien van de vierentwintig Helderse basisscholen één les per week bewegingsonderwijs gegeven door gekwalificeerde bewegingsconsulenten van Sportservice Den Helder. Deze consulenten voeren bij vijfjarigen een screening van motorische vaardigheden en bieden een Motorisch Remedial Teaching (MRT) programma aan. Tevens voeren zij sport stimuleringsarrangementen uit in de diverse wijken. In Den Helder worden zeven zg. Buurt-Onderwijs-School (BOS)-projecten uitgevoerd. Drie projecten worden uitgevoerd in het voortgezet onderwijs, vier projecten in het basisonderwijs. Helder(s) Samenspel vormt een voorbeeld van een integrale benadering van (bewegings-)onderwijs en BOS-projecten / sportstimulering.

In het kader van doelgroepen beleid biedt Sportservice ook sportbuurtwerk aan. Het sportbuurtwerk maakt sinds 2006 een integraal onderdeel uit van het sportservicebureau. Niet alleen in Nieuw Den Helder (Ban Yuda Otro), maar ook in de andere wijken zijn de sportbuurtwerkers actief. Daarbij wordt zoveel mogelijk aangesloten op de BOS-projecten. Ook vormt het Sportservicebureau de basis voor de organisatie van grootschalige sportactiviteiten voor de jeugd, waaronder schoolsporttoernooien, straatvoetbaltoernooien en instuifprogramma's. Tevens worden preventieprogramma's in het kader van bestrijding overgewicht 12+ (Real Fit) aangeboden.

Schoolzwemmen (± 6-12 jaar)

Aan de kinderen in het basisonderwijs en speciaal (basis-)onderwijs wordt in de groepen 3 t/m 8 zwemonderwijs gegeven als onderdeel van het bewegingsonderwijs, zg. "natte gym"

Eén van de doelstellingen van het schoolzwemmen is, dat elk kind dat de basisschool verlaat tenminste het niveau van een A -diploma heeft. Daarmee valt schoolzwemmen ook onder het thema *veilig opgroeien*. De in 2006 vastgestelde bezuiniging op de subsidiëring van schoolzwemmen is in 2008 uitgevoerd. Het zwembad en de scholen werken aan een kwaliteitsslag in het schoolzwemmen naar aanleiding van de in 2006 uitgevoerde evaluatie schoolzwemmen.

Jeugd sportfonds (± 4-12 jaar)

Het Jeugd sportfonds Den Helder is een plaatselijke stichting die nauw samenwerkt met Jeugd sportfonds Nederland. De stichting maakt het mogelijk dat kinderen uit minder draagkrachtige gezinnen deelnemen aan sportactiviteiten en/of lid zijn van een vereniging. De gemeente heeft éénmalig een bedrag beschikbaar gesteld bij de oprichting van het jeugd sportfonds Den Helder. (zie ook thema *Talenten ontwikkelen en plezier hebben!*)

Speelbeleid (≤ 23 jaar)

Door speelplekken in (stads)wijken op maat in te richten, activiteiten te organiseren en de omgeving van de speelplekken schoon, veilig en bereikbaar te maken, kunnen gemeenten kinderen stimuleren meer te bewegen. Uit onderzoek naar succesvolle speelplekken komt een aantal succes- en faalfactoren naar voren. Een succesvolle speelplek vereist maatwerk en het is niet genoeg om alleen maar mooie speeltoestellen neer te zetten. In Nieuw Den Helder is onlangs een Cruyff Court geopend, dat tot stand is gekomen in samenwerking met Sportservice en Woningstichting Den Helder.

Het beleid t.a.v. speelplekken in Den Helder is beschreven in de Nota Spelen in Den Helder (2000) en in het Beheerplan Spelen (2008-2012). De doelstelling van het beheerplan is: duurzaam beheer en

onderhoud. De afdeling Stadsbeheer voert overleg met scholen, buurthuizen en bewoners over ontwikkelingen en veiligheidsaspecten ten aanzien van spelen en speeltoestellen.

Speelruimte in een kindvriendelijke stad (Child friendly city)

Speelbeleid is breder dan alleen het inrichten van speelplekken waar jonge kinderen kunnen bewegen en komt terug in andere beleidsthema's van het jeugdbeleid. Ten aanzien van het speelbeleid is een ontwikkeling te verwachten van speeltoestellen naar speelaanleidingen. In het kader van stadsontwikkeling dient de gemeente de regeling te hanteren dat bij de inrichting van de voor wonen bestemde ruimte 3% buitenspeelruimte voor kinderen beschikbaar is. Ruimte voor de jeugd maakt deel uit van het concept van de kindvriendelijke stad. Borging hiervan moet plaatsvinden in het Handboek Openbare Ruimte. In het algemeen is er nog te weinig speelruimte voor de jeugd in Den Helder en zijn er structureel onvoldoende financiële middelen om speelplekken goed in te richten, te onderhouden en er activiteiten te organiseren.

Partners op het gebied van gezond opgroeien

Jeugdgezondheidszorg (Corbis, GGD); Jeugdzorg (BJZ, Parlan, GGZ, Justitie en politie); Triversum, peuterspeelzalen, kindercentra, basisonderwijs, speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs, OBD Noordwest, Brijder Verslavingszorg, MEE, Sportservice Den Helder, Zwembad de Schots, Woningstichting Den Helder, sportverenigingen, speeltuinverenigingen, buurthuizen, bewonersverenigingen e.a.

Actuele ontwikkelingen

Wettelijke verplichting invoering Elektronisch Kinddossier.

Gekoppeld aan de ontwikkeling van de Centra voor Jeugd en Gezin wil de rijksoverheid op korte termijn de invoering van een digitaal systeem realiseren dat de papieren dossiers in de jeugdgezondheidszorg vervangt en de overdracht van informatie tussen organisaties beter laat verlopen. Dit digitale dossier heet het Elektronisch Kinddossier (EKD). Onder regie van de gemeente stellen lokale en regionale partners in de jeugdgezondheidszorg een plan op, gericht op de invoering van en het werken met een digitaal JGZ-dossier, dat voldoet aan de landelijke eisen. Inbegrepen moeten zijn de aanschaf van een systeem en scholing van de medewerkers. Het EKD krijgt mogelijk een regionale component. Doel hiervan is eerder risicokinderen – en gezinnen te kunnen signaleren, de ontwikkeling van kinderen beter te kunnen volgen, ook in de overdracht tussen instellingen. Begin 2009 moeten alle instellingen in de jeugdgezondheidszorg bezig zijn met het invoeren van digitale dossiers, eind 2009 moet elk kind bij het eerstvolgende contactmoment een digitaal dossier krijgen.

Elke dag schoolsport

Ook de landelijke overheid heeft het belang van sport en bewegen in relatie tot onderwijs en opvoeding onderkend. Het kabinet stelt zich ten doel dat in 2010 op 90% van alle basisscholen elke leerling dagelijks kan sporten, zowel binnen als buiten de schooluren. Deze doelstelling is gekoppeld aan een structurele impuls van de rijksoverheid voor het ontwikkelen van combinatiefuncties sport & cultuur vanaf 2009. De BOS-projecten lopen vanaf 31-12-2009 af. (Zie ook Bijlage 2.3 *Brede Scholen*.)

Programma gezond opgroeien 2008 – 2011

Wat doen we of gaan we doen in de komende jaren:

	2008	2009	2010	2011
Nota Lokaal Gezondheidsbeleid (OWS) ⁴	Besluitvorming	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Uitvoering uniform en maatwerkdeel Jeugdgezondheidszorg (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Schoollogopedie (basisonderwijs) (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
OGGZ jeugd (OWS)	Besluitvorming Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Verslavingsbeleid jongeren (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Activiteiten jeugdsport -integrale aanpak (bewegings-)	Uitvoering	Uitvoering Evaluatie	Uitvoering Evaluatie	Einde BOS-gelden

⁴ Verantwoordelijke afdeling

onderwijs en sportstimulering - waaronder BOS-projecten PO/VO - combinatiefuncties (OWS)		Ontwikkeling beleid	Ontwikkeling beleid	
Jeugd sportfonds	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Borging wijkgerichte toepassing 3% buitenspeelruimte in beleidskaders bij stadsontwikkeling (RWO)	Ontwikkeling beleid	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Beheerplan Spelen (S&B)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering Evaluatie
Actualiseren nota Spelen (OWS & RWO/S&B)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Evaluatie Ontwikkeling beleid
Speerpunten lokaal gezondheidsbeleid gericht op jeugd (OWS)	Geen financiële middelen	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
EKD - en Verwijsindex Risicjongeren (OWS)	Besluitvorming financiële middelen / ontwikkeling	Ontwikkeling / Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering

Wat doen we nog niet de komende jaren en waarom (nog) niet:

	2008	2009	2010	2011
Uitvoering Nota Spelen (RWO/S&B)	Onvoldoende financiële middelen	Onvoldoende financiële middelen	Onvoldoende financiële middelen	Onvoldoende financiële middelen

Bijlage 2.2   THEMA VEILIG OPGROEIEN

Achtergrond

Kinderen uit de risicogroepen ontberen thuis vaak de veilige omgeving, die een voorwaarde is om zich optimaal te kunnen ontplooiën. Steekwoorden bij het thema veilig opgroeien zijn: geborgenheid, onvoorwaardelijke liefde, respect, aandacht, grenzen, structuur en regelmaat, veilig thuis en buitenshuis. De verantwoordelijkheid voor een groot aantal van de hier genoemde aspecten van veiligheid ligt binnenshuis en direct bij de ouders. De praktijk leert echter, dat ouders het soms moeilijk vinden om hun kind op te voeden en daarbij hulp nodig hebben. Er is momenteel een breed draagvlak voor de opvatting dat opgroei- en opvoedondersteuning een overheidstaak is. De minister voor Jeugd en Gezin zet stevig in op de ontwikkeling van Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) om vroegtijdig opgroei- en opvoedingsproblemen te signaleren en eerder hulp te kunnen bieden.

Als we spreken van veilig opgroeien buitenshuis, richten we ons op de omgeving. Het is van belang dat kinderen en jongeren zich veilig kunnen voelen op straat, op school, op de club en in het verkeer. Om deze sociale en fysieke veiligheid te bieden is gemeentelijk beleid op verschillende terreinen en van diverse partners noodzakelijk. Activiteiten in het kader van veilig opgroeien zijn doorgaans niet alleen gericht op dit thema, maar ook op de andere thema's in het jeugdbeleid.

Integraliteit

Voor het veilig opgroeien van onze jeugd dient onze gemeente ook in te zetten op het ontwikkelen en implementeren van integraal beleid ten aanzien van huiselijk geweld, aanpak van hangjongeren, jeugdcriminaliteit, een veilige school en jeugd & horeca (sluitingstijden). De ontwikkeling van een integraal beleid (preventief en handhaving) ten aanzien van jeugd en alcohol is wenselijk. Er worden activiteiten uitgevoerd ten aanzien van verkeersveiligheid, aanpak zwervers 18+, aanpak overlast hangjongeren (12-23 jaar), Bureau Halt (18-), Convenant Veilige School enz. In de gemeentelijke organisatie is afstemming en samenhang tussen het beleid van OWS en de afdelingen RWO (bijvoorbeeld t.a.v. verkeer – looproutes naar scholen en andere jeugdvoorzieningen; parkeren rond schoolgebouwen etc.), S&B (schoon, heel en veilig) en VVH (veilig / handhavingsbeleid) noodzakelijk.

Wettelijke verplichtingen en taken

Functies preventief jeugdbeleid (ouders en kinderen/jongeren)

De vijf functies in het preventieve jeugdbeleid waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, zijn in de Wmo (prestatieveld 2) verankerd. Het zijn de functies:

- informatie en advies
- signalering
- beoordeling en toeleiding
- licht pedagogische hulp
- coördinatie van zorg

Aan deze wettelijke verplichtingen wordt in het lokaal preventief jeugdbeleid (zoveel mogelijk) wijkgericht uitvoering gegeven binnen de verschillende activiteiten voor de jeugd en/of gekoppeld aan andere voorzieningen. Het aanbod varieert van "lichte hulp" in de vorm van een advies van Bureau Opvoedingsvragen (opvoedsteunpunten) tot Buitenschoolse Opvang Plus (BSO+) voor kinderen met opvoedproblemen en hun ouders, die niet voor jeugdzorg in aanmerking komen.

In het Provinciaal Bestuurlijk Overleg Jeugdzorg PBOJ worden afspraken gemaakt vanuit de complementaire verantwoordelijkheid die de provincie en de gemeenten voor de jeugd hebben. Elke gemeente dient in 2011 over een CJG te beschikken.

Lokale beleidskeuzes

Preventief jeugdbeleid met Ban Yuda Otro (ouders en kinderen/jongeren)

Een groot deel van het preventieve aanbod in het jeugdbeleid wordt uitgevoerd in het van kader het project Ban Yuda Otro. Dit project is vooral gericht op de doelgroep Antilliaanse en Arubaanse inwoners van Nieuw Den Helder. Onderdeel van het project vormt het Bestuurlijk Arrangement dat de gemeente in 2006 heeft gesloten met de Rijksoverheid. Het project loopt af in 2008 en wordt in het voorjaar geëvalueerd. Wij realiseren ons dat het aanbod preventief jeugdbeleid beschikbaar moet zijn voor *alle* risicokinderen en gezinnen, zowel allochtoon als autochtoon.

Convenant aanpak risico Antillianen / Veiligheidshuis

Op 24 april 2006 hebben de gemeente Den Helder, het openbaar ministerie Alkmaar, reclassering Nederland en de regiopolitie Noord-Holland Noord een convenant met elkaar gesloten om de overlast

veroorzaakt door meerderjarige risico Antillianen in de gemeente Den Helder middels een integrale aanpak op te pakken. Een deel van de doelgroep van Antillianen, veelplegers en risicojongeren valt binnen het jeugdbeleid. In het Veiligheidshuis wordt door de bij de doelgroep betrokken instellingen gewerkt aan een betere samenwerking en aanpak. Het convenant is afgesloten voor een periode van twee jaar (t/m 2008).

Veiligheidshuis & jeugdbeleid

Het veiligheidshuis is een voorziening waarbinnen diverse partners in veiligheid ketengeoriënteerd samenwerken. Het doel van het veiligheidshuis is een bijdrage te leveren aan een leefbaarder en veiliger Den Helder. Het veiligheidshuis onderscheidt verschillende doelgroepen en leeftijdsgroepen, waaronder doelgroepen in het jeugdbeleid (-9 mnd. tot 23 jaar).

De aanpak in het veiligheidshuis is persoonsgericht, doelgroepgericht en probleemgericht, met specifieke aandacht voor de problematiek van kansarme mensen van de Antillen, waaronder Antilliaanse jongeren. De problematiek van deze jongeren is vaak complex.

Lokaal (preventief) jeugdbeleid moet voorkomen dat jongeren in de problemen raken. Daartoe is een netwerk van voorzieningen opgezet. Als jongeren dreigen toch te ontsporen vindt vanuit het preventief jeugdbeleid doorgeleiding plaats naar meer intensieve vormen van begeleiding, zorg en/of hulpverlening voor ouders en/of de jongeren. Daarbij is het noodzakelijk om afspraken niet vrijblijvend te laten zijn; ze vast te leggen en het nakomen ervan te controleren. Partners moeten elkaar daarop kunnen aanspreken.

Een deel van de activiteiten binnen het veiligheidshuis is eveneens gericht op preventie: zorg, hulpverlening en activering. In het Veiligheidshuis moet de meerwaarde worden gevonden in het samen werken en informatie delen. Door een betere samenwerking en doorverwijzing tussen de verschillende organisaties moeten preventie en repressie beter op elkaar aansluiten. Het veiligheidshuis kent diverse overlegvormen waarin de problematiek van jongeren centraal staat, o.a. het Risicjongeren overleg (RJO), dat tweewekelijks plaatsvindt. Met dit overleg wordt beoogd jongeren "uit de keten" te houden door vroegtijdig ingrijpen, adequate hulp initiëren, het bestaande hulpaanbod informeren, volgen en evalueren en knelpunten en trends in de problematiek signaleren.

De preventieve aanpak in het veiligheidshuis heeft raakvlakken met de ketenaanpak zoals die in de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) wordt beoogd voor jongeren tot 23 jaar. De partners in de CJG zijn voor een groot deel dezelfde als die in het preventieoverleg van het veiligheidshuis. Mogelijke overlappings in overleg en aanpak met het Veiligheidshuis moeten gaande de ontwikkeling van de CJG worden onderkend en leiden tot (her)inrichting van de overlegstructuur.

Het justitiële deel (repressie) maakt geen deel uit van de CJG. Voor een sluitende aanpak zijn afspraken over de aansluiting tussen preventief-repressief noodzakelijk (bijvoorbeeld in het kader van nazorg).

De partners in het veiligheidshuis zijn het openbaar ministerie Alkmaar (regie), gemeente (regie), politie Noord-Holland Noord, afdeling Den Helder, Stichting reclassering Nederland, Brijder Verslavingszorg, zorgbedrijf van Parnassia Bavo Groep (PBG), Bureau Jeugdzorg, Raad voor de Kinderbescherming, Algemeen Maatschappelijk Werk (De Wering), GGZ kop van Noord Holland, GGD Hollands Noorden, Bureau Slachtofferhulp, Halt Noord-Holland Noord, Stichting Woontij, Woningstichting Den Helder, RIJ de Doggershoek.

Opvoedsteunpunten (ouders en kinderen/jongeren)

Momenteel zijn in Den Helder drie opvoedsteunpunten gerealiseerd, het zijn laagdrempelige voorzieningen waarvan door opvoeders en professionals steeds meer gebruik wordt gemaakt. Met ingang van 2011 dient in elke gemeente een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) aanwezig te zijn. De opvoedsteunpunten kunnen deel uit maken van de CJG. De wijken Centrum (Koploper), Nieuw Den Helder (Kinderhuiskamer) en Julianadorp (Koegras) beschikken over een opvoedsteunpunt. Een vierde opvoedsteunpunt in de Schooten wordt wenselijk geacht om in alle wijken laagdrempelige opvoedondersteuning te kunnen bieden. Hiervoor zijn echter geen financiële middelen beschikbaar.

Opvoedondersteuning (ouders en kinderen/jongeren - Ban Yuda Otro)

In het kader van Ban Yuda Otro wordt een drietal activiteiten voor opvoedondersteuning uitgevoerd: Het project Home Start biedt een lichte vorm van opvoedondersteuning door middel van een wekelijks huisbezoek door een vrijwilliger aan gezinnen met jonge kinderen. Home Start richt zich op de ouders. Voor tienermoeders is een huiskamerproject opgezet als een ontmoetingsplek waar begeleiding op sociaal en maatschappelijk gebied worden gegeven aan jonge ouders. Door Bureau Jeugdzorg wordt in Nieuw Den Helder een specifiek aanbod van opvoedondersteuning gegeven in de vorm van trainingen.

Kinderhuiskamer (4-12 jaar – Ban Yuda Otro)

De Kinderhuiskamer biedt autochtone en allochtone kinderen in de leeftijd van 0-13 jaar en hun ouders een geïntegreerd aanbod van vrije- tijdsbesteding, educatieve activiteiten en activiteiten op het gebied van opvoedingsondersteuning. Het geïntegreerde aanbod van de kinderhuiskamer en de projecten/ voorzieningen daaromheen kent een opbouw van "licht" naar "zwaar": van vrijetijdsbesteding naar licht ambulante hulpverlening, groepswerk of intensieve gezinsondersteuning. De hier gecombineerde projecten (in het kader van Ban Yuda Otro) vertonen onderling nauwe samenhang en versterken elkaar. Waar nodig vindt toeleiding plaats naar andere voorzieningen.

Buitenschoolse Opvang Plus (7-12 jaar – Ban Yuda Otro)

Het project Buitenschoolse Opvang Plus is gestart vanuit signalen van o.a. de basisscholen die zich ernstige zorgen maakten over een groep kinderen die geen aansluiting vond bij het aanbod van de reguliere hulpverlening. Het project is gericht op het stimuleren van de ontwikkeling en sociale vaardigheden van kinderen in de leeftijd van 7 t/m 12 jaar in de wijk Nieuw Den Helder en kenmerkt zich door zowel een individuele als groepsgerichte begeleiding en het bieden van opvoedingsondersteuning en begeleiding aan hun ouders. De aanmelding voor het project BSO plus vindt hoofdzakelijk plaats vanuit de basisscholen in de wijk Nieuw Den Helder en BJZ (andere activiteiten).

Lanta Ariba (Ban Yuda Otro)

De naam "Lanta Ariba" is Antilliaans voor "kom op!" "vooruit!" en verwijst naar de aanpak van de (Antilliaanse) hulpverlener die gericht is op activeren, stimuleren en motiveren. De doelgroep bestaat uit ± 250 Antilliaanse risicogezinnen. Deze gezinnen hebben te maken met problemen op verschillende levensterreinen, als: werkloosheid, criminaliteit, o.a. drugsdealen en geweldsproblematiek; problemen op school; ernstig schoolverzuim en werkloosheid; gebrek aan sociale vaardigheden; huisvestingsproblemen; financiële problemen; opvoedingsproblemen etc. etc. De hulpverlener leidt hen op een actieve manier toe naar hulpverlening, zorg, onderwijs, maatschappelijke organisaties en laagdrempelige projecten. Zij richt zich met name op gezinnen met jonge kinderen en werkt nauw samen met o.a. de Kinderhuiskamer/Bso plus en de hulpverlening van Bureau Jeugdzorg, politie en reclassering.

Straathoekwerk (stedelijk)

Het straathoekwerk is gericht op het signaleren, motiveren en toeleiden van risicojongeren en hun ouders naar passende hulpverlening en zorg. De straathoekwerker houdt zich met name bezig met hangjongeren van autochtone of allochtone afkomst in alle wijken van Den Helder. Zij leidt jongeren op actieve wijze toe naar de tienercentra, Bureau Jeugdzorg, Algemeen Maatschappelijk werk, opbouwwerk enz. Gezamenlijk met de tienercentra wordt er gewerkt aan een individuele en groepsgewijze aanpak van risicojongeren. Daarbij werkt zij onder andere vanuit het samenwerkingsverband Veiligheidshuis nauw samen met o.a. wijkagenten, jeugdcoördinatoren politie, wijkmanagers, onderwijs en hulpverleners. Het straathoekwerk en de wijkgerichte jongerencentra vormen een belangrijke schakel in het preventieve jeugdbeleid. Er is stedelijk straathoekwerk en outreachend straathoekwerk Lanta Ariba in het kader van het Antillianenbeleid.

Jongerencentra (12-18 jaar)

Jongeren die anders op straat rond hangen en overlast veroorzaken worden toegeleid naar en opgevangen in deze jongerencentra. Binnen de sluitende aanpak fungeren de tienercentra als een vangnet voor jeugdigen van 12 tot 18 jaar met een uitloop tot 23 jaar. Zij bieden een veilige plek voor jongeren die daarmee een alternatief hebben voor rondhangen op straat. Een plek waar zij elkaar kunnen ontmoeten en waar inspirerende activiteiten plaatsvinden die de ontwikkeling stimuleren. Problematiek kan door de jongerenwerkers in een vroegtijdig stadium gesignaleerd worden en jongeren worden actief toegeleid naar passende hulp of zorg. Voor de ouders is er een preventief aanbod in de vorm van opvoedingsondersteuning, voorlichting en groepswork. Er zijn vier tienercentra (de Schooten, Centrum en twee in Julianadorp) In de wijken Nw Den Helder en Tuindorp is een grote behoefte aan tienercentra. Vanaf 2009 zijn financiële middelen beschikbaar voor jongerenwerk in deze wijken.

Bemoeizorg (gezinnen)

De provincie stelt extra middelen beschikbaar voor het project Preventieve Aanpak Risicojeugd. Dit project is een gezamenlijk project van de gemeenten in Noord-Holland Noord, Parlan en Bureau Jeugdzorg Noord-Holland. De doelgroep wordt gekarakteriseerd als zorgwekkende zorgmijders. Daarbij gaat het doorgaans om multi-probleemgezinnen, met een geschiedenis van mislukte hulpverlening, die uit zichzelf niet om hulp vragen. De ongedeelde eindverantwoordelijkheid voor het hele traject ligt bij één persoon, van toegang en toeleiding tot hulpvoorzieningen tot nazorg. Deze zogenaamde *bemoeizorg* is een gedeelde verantwoordelijkheid van jeugdzorg en lokaal jeugdbeleid. In 2004-2005 is het project gedurende 8 maanden met positieve resultaten uitgevoerd voor de Antilliaanse doelgroep met inzet van de methodiek *Helpende Hand*. De middelen die de gemeente Den Helder inzet op de uitvoering van Lanta Ariba waren tevens bedoeld als cofinanciering voor deze methodiek. Hoewel de doelgroep dezelfde is, bestaat de doelstelling van Lanta Ariba voornamelijk uit toeleiding.

Methodiek bemoeizorg

Helpende Hand is een outreachende methodiek, bestemd voor risicogezinnen met kinderen die hulp mijden of die de hulp niet weten te vinden: de hulpverlener werkt voor een periode van ca. een jaar volgens een vooraf opgesteld contract aan doelen als: opvoedingsvaardigheden, hygiëne, schuldsanering etc. In de bemoeizorg werken de lokale instellingen, Bureau Jeugdzorg en de regionale jeugdzorgaanbieder (Parlan) nauw samen om hulp op maat te kunnen leveren. Voor deze hulp stelt BJZ tweederde uit autonome middelen beschikbaar. De gemeente dient een derde uit eigen middelen beschikbaar te stellen. Den Helder heeft m.b.t. dit traject een intentieverklaring getekend, maar het project is niet voortgezet omdat de financiering ervan geschiedt op basis van 2/3 provincie-1/3 gemeente en voor het gemeentelijk deel geen dekking is.

Loverboys

Een project Loverboys is enkele jaren geleden uitgevoerd i.s.m. Bureau Jeugdzorg. Er wordt nu nog op beperkte schaal aandacht besteed aan de loverboy-problematiek door het aanbieden van voorlichting in groep 7-8 van het primair onderwijs. Voorts biedt de GGD voorlichtingsactiviteiten over veilig vrijen aan in het voortgezet onderwijs, waarbij ook aandacht wordt besteed aan de loverboy-problematiek. Binnen de tienercentra wordt o.a. voorlichting gegeven over loverboys. De provincie heeft middelen beschikbaar gesteld voor een project.

Partners op het gebied van veilig opgroeien

GGD Hollands Noorden, De Omring: consultatiebureaus 0 – 4 jarigen
BJZ, Parlan, GGZ, Brijder Verslavingszorg, MEE, Triversum, peuterspeelzalen, kindercentra, basisonderwijs, speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs, Politie, Justitie, Bureau Halt, de Wering (voorheen WMD), Blijf van mijn lijf. Ook een aantal kerkgemeenschappen is actief in het jongerenwerk.

Actuele ontwikkelingen

Vorming Centrum voor Jeugd & Gezin (ouders en kinderen, jongeren)

Doel van de ontwikkeling van Centra voor Jeugd & Gezin is, dat snel, goed en gecoördineerd advies en hulp op maat vanzelfsprekend wordt. De CJG kunnen helpen de gemeentelijke functies in het jeugdbeleid vorm te geven, versnippering tegen te gaan en een laagdrempelige voorziening te bieden waar men snel met opgroeien en opvoedvragen terecht kan. CJG is er voor iedereen met opvoed en opgroevragen die betrekking hebben op de doelgroep van kinderen en jongeren van – 9 maanden tot

23 jaar en hun ouders. Het bundelt professionele kracht om ouders en jeugdigen actief te bereiken en te ondersteunen om een oplossing voor een probleem te vinden, waarbij de eigen kracht van de ouder of jeugdige wordt versterkt. Realisering van en regie op CJG is aan de gemeenten. Om de naam CJG te mogen gebruiken moet het volgende worden gebundeld: Jeugdgezondheidszorg (Consultatiebureaus en GGD), 5 Wmo-functies, schakel met BJZ en Zorg- en Adviesteams.

Multifunctioneel Centrum & Front office CJG in Nieuw Den Helder

Voorgesteld wordt de GGD aan te wijzen als projectleider voor het ontwikkelingstraject CJG. In hoeverre opvoedsteunpunten een rol in de CJG-vorming kunnen vervullen wordt onderzocht. In ieder geval ligt het voor de hand om in het MFC Nieuw Den Helder een CJG onder te brengen. Een groot deel van de doelgroep risicokinderen en gezinnen is gehuisvest in deze wijk en een laagdrempelige voorziening gekoppeld aan de locatie van de kinderhuiskamer is voor ouders aantrekkelijk. Het voorstel is dan ook om het eerste front office CJG in onze stad te vestigen in het MFC Nieuw Den Helder. Tegelijkertijd streven we ernaar om de opvoedsteunpunten in het Centrum en Julianadorp vooralsnog te handhaven en overwegen de vestiging van een steunpunt in de Schooten.

Voorschools Advies Team en Jeugd Advies Team (ouders en kinderen ± 2-12 jaar)

Peuterspeelzalen, kinderopvang en het onderwijsveld zijn nauw betrokken bij de gemeentelijke functies in het jeugdbeleid. Nagenoeg alle scholen voor primair en voortgezet onderwijs (en middelbaar beroepsonderwijs) beschikken over een eigen zorgteam. Kinderen brengen een groot deel van de dag door in de kinderopvang of op school. Leidsters en leerkrachten zijn professionals die een belangrijke rol spelen bij het signaleren van problemen in de ontwikkeling of opvoeding van kinderen. Als de zorgproblematiek zo groot of complex is, dat de school of instelling zelf geen hulp meer kan bieden kunnen kinderen gemeld worden bij de coördinator van het Voorschools Advies Team of Jeugd Advies Team. De coördinatoren werken samen in een Multi Disciplinair Team. De zorgadviesteams (VAT en JAT) zijn tot stand gekomen met provinciale subsidies. In het voortgezet onderwijs wordt gewerkt met het ZAT (Zorg Advies Team), waarin de aansluiting wordt gemaakt met o.a. Bureau Jeugdzorg, de zorg van WSNS en de REC's. Deze structuur zorgadviesteams zal nauw aangesloten worden op en samenwerken met de Centra voor Jeugd en Gezin.

Bestuurlijk overleg Jeugd, Onderwijs en Zorg

Het gemeentelijk preventieve jeugdbeleid voor een deel tot stand in samenwerking met andere gemeenten in de regio, het onderwijs en met een groot aantal instellingen en organisaties, die in meerdere of mindere mate met elkaar (moeten) samenwerken. Het Bestuurlijk overleg Jeugd, Onderwijs en Zorg (Bo JOZ) stelt voor het preventieve jeugdbeleid een regionaal beleidskader vast. Aan dit beleidskader dient de Raad van de gemeente Den Helder zijn goedkeuring te geven. De regisseur van het JOZ speelt een belangrijke rol in de beleidsontwikkeling en is de schakel naar de uitvoering. Het kader is regionaal, de uitvoering wordt lokaal ingevuld. Het CJG is een beleidsprioriteit.

Ontwikkeling Verwijsindex Risicjongeren (0-23 jaar)

Het doel van de verwijsindex risicjongeren (Vir) is te komen tot adequatere samenwerking, vermijden van dubbel werk en verbetering van de coördinatie in de zorg voor risicogezinnen. De verwijsindex is in 2007 van start gegaan bij dertig gemeenten. Landelijke invoering zal pas medio 2009 plaatsvinden omdat wetgeving daarvoor noodzakelijk is. De verwijsindex risicjongeren maakt uitwisseling van risicosignalen binnen de jeugdsector op korte termijn mogelijk. Het gaat daarbij om instanties uit de sectoren zorg (jeugdgezondheidszorg, jeugdzorg, (school)maatschappelijk werk), onderwijs, werk en inkomen en politie en justitie. Hulpverleners kunnen in de verwijsindex signaleren dat ze bij een bepaald kind een risico zien. Als twee of meer signalen over één jongere in de verwijsindex bijeen komen, krijgen de betrokken melders een bericht terug met elkaars contactgegevens, zodat zij afspraken kunnen maken over een afgestemde aanpak van de problematiek. Het principe van de Vir is, dat er alleen berichten worden gestuurd en geen inhoudelijke informatie wordt opgenomen. De provincie is voorstander van één zelfde systeem / programma en faciliteert een gefaseerde invoering in Noord-Holland. Van de gemeenten wordt verwacht dat zij met de instellingen overleg voeren en een vorm van cofinanciering leveren.

Huiselijk geweld en huisverbod daders

Vanuit het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld (ASHG) is in 2007 i.s.m. Primo en Advies- en Meldpunt Kindermishandeling voorlichting kindermishandeling geboden aan kinderopvangorganisaties en peuterspeelzalen in de regio, een aanbod om een protocol kindermishandeling te maken of te

updaten en een trainingsaanbod gespreksvoering met ouders over kindermishandeling. Ook een training voor buurtnetwerken heeft plaatsgevonden. In het platform hulpverlening van het ASHG vindt afstemming plaats van de hulpverlening voor slachtoffers, kinderen en ouders rond de problematiek van huiselijk geweld. De gemeente heeft de regie bij de uitvoering van de Wet huisverbod, d.w.z. zij zorgt ervoor dat er goede afspraken zijn over opleggen (en eventuele verlenging huisverbod); dat crisisinterventie en hulpverlening (en eventuele daderopvang) goed geregeld is; dat betrokkenen goed geïnformeerd zijn en goede afspraken gemaakt zijn tussen betrokken partijen.

Actieplan Aanpak Kindermishandeling (0-23 jaar)

De maatschappelijke en politieke betrokkenheid bij de bestrijding van kindermishandeling is groot. Bureau Jeugdzorg dient ervoor te zorgen dat bij elke melding de wachttijd tot de aanvang van een onderzoek bij het AMK niet meer dan (de normtijd van) vijf werkdagen is. De minister voor Jeugd en Gezin heeft in juli 2007 het Actieplan Aanpak Kindermishandeling "Kinderen Veilig Thuis" gepubliceerd. Centraal in dit actieplan staat de landelijke invoering van de zgn. RAAK-aanpak.

RAAK-aanpak

Deze afkorting staat voor Reflectie- en Actiegroep Aanpak Kindermishandeling. De kerndoelen zijn: voorkomen, signaleren en stoppen van mishandeling en beperken van de schadelijke gevolgen van kindermishandeling. Professionals leren signalen van kindermishandeling eerder herkennen, in een protocol worden afspraken gemaakt over wie, wanneer een signaal oppakt en hoe dit leidt tot het stoppen / beperken van de schade. Eind 2010 moet er in alle regio's een sluitende aanpak kindermishandeling zijn. Onze gemeente ontvangt als Centrumgemeente rijksmiddelen voor de uitvoering van dit beleid. Deze beleidsontwikkeling sluit aan bij ontwikkelingen rond de vorming van het Centrum voor Jeugd en Gezin. De reeds opgebouwde expertise en de netwerken in het kader van ASHG kunnen hierbij worden ingezet.

Aanpak Zwerfjongeren (≤ 23 jaar)

Het beleid ten aanzien van Maatschappelijke Opvang (MO), Verslavingsbeleid (VB) en Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) maakt deel uit van de Wmo. Het beleid richt zich op het terugdringen van dak- en thuisloosheid en het bieden van zodanige opvang en ondersteuning aan dak- en thuislozen dat zij een zo zelfredzaam en menswaardig mogelijk bestaan kunnen leiden. In het kader van maatschappelijke opvang beleid past het bieden van passende opvangvoorzieningen voor (zwerf)jongeren. Het Leger des Heils wil een 24-uurs opvangvoorziening voor jongeren met complexe problematiek in Den Helder realiseren (24 –plaatsen, AWBZ-gefinancierd). Parlan wil in 2008/2009 kortdurende crisisopvang voor jongeren realiseren. Op basis van een quick-scan zwerfjongeren Primo zal een visie worden ontwikkeld op het verder benodigde opvang aanbod om tot een sluitende keten te komen. Mogelijk kan de gemeente via de provincie NH (als tussenstap naar verder te realiseren opvangvoorzieningen) een kwartiermaker aantrekken. Het gemeentelijke budget voor MO/VB/OGGZ biedt geen ruimte voor financiering nieuwe voorzieningen.

Jongerenhangplekken

In de wijken hebben wij op diverse plaatsen te maken met kleine groepen rondhangende, overlastgevendende jongeren. Dit geldt met name in de Schooten en de Jeruzalembuurt in Nieuw Den Helder. Een gezamenlijke opzet van een hangplek door gemeente, jongeren, politie en opbouwwerk kan succesvol beheer van een hangplek mogelijk maken. Veel wijkbewoners vinden het nuttig als de gemeente zo'n "legale hangplek" realiseert, in de hoop dat de overlast in de rest van de wijk verdwijnt. Zodra echter een hangplek wordt voorgesteld in de buurt, komen omwonenden in verzet. Vanuit het wijkgericht werken is dan ook behoefte aan het ontwikkelen van beleid ten aanzien van hangplekken.

Verkeersveiligheid

Binnen de Linie is in het voorjaar van 2008 een succesvol Project Verkeersveiligheid rond scholen uitgevoerd op initiatief van de wijkagent en in samenwerking met verschillende partners. Het thema "een veilige schoolomgeving" dient in wijkactieplannen te worden opgenomen.

Programma veilig opgroeien 2008-2011

Wat doen we of gaan we doen in de komende jaren:

	2008	2009	2010	2011
Verkeersveiligheid jeugd (RWO /OWS)	Borgen integraal beleid / aanpak			
Ban Yuda Otro / Bestuurlijk Arrangement (OWS)	Uitvoering / Evaluatie projecten & activiteiten	Uitvoering Ontwikkeling beleid	Uitvoering	Uitvoering
Veiligheidshuis (VVH)	Onderzoeksopdracht n.a.v. Voorjaarsnota 2008	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Bestaande opvoedsteunpunten (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Wijkgerichte jongerencentra (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Wijkgericht <i>jongerenwerk</i> Nieuw Den Helder en Tuindorp	Offertetraject	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Zorgadviesteam (OWS)	Uitvoering Evaluatie Ontwikkeling i.s.m. CJG	Ontwikkeling i.s.m. CJG	Ontwikkeling i.s.m. CJG	Ontwikkeling i.s.m. CJG
CJG (back office) i.s.m. het JOZ (OWS)	Ontwikkeling beleid	Ontwikkeling beleid	Uitvoering	Uitvoering
Integraal beleid t.a.v. preventie en handhaving overlast en criminaliteit jongeren, waaronder jongerenhangplekken (?)	Borgen integrale ontwikkeling / Uitvoering	Borgen integrale ontwikkeling / Uitvoering		
Stedelijk straathoekwerk (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Bemoeizorg Helpende Hand (OWS)	Geen financiële middelen	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Vestiging eerste front office CJG in MFC – Nw Den Helder (OWS)	Besluitvorming	Besluitvorming / Ontwikkeling	Uitvoering	Uitvoering
Ontwikkeling / invoering Verwijsindex i.s.m. de provincie (OWS)	Besluitvorming financiële middelen / Ontwikkeling	Ontwikkeling / Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Plan van aanpak i.v.m. Actieplan Aanpak Kindermishandeling (OWS)	Besluitvorming financiële middelen	Ontwikkeling beleid / uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Aanpak zwerfjongeren (OWS)	Besluitvorming Ontwikkeling beleid	Ontwikkeling beleid		

Wat doen we nog niet de komende jaren en waarom (nog) niet:

	2008	2009	2010	2011
Opvoedsteunpunt de Schooten (OWS)	Geen financiële middelen	Geen financiële middelen		
Wijkgerichte jongerencentra in Nieuw Den Helder en Tuindorp (OWS)	Geen financiële middelen	Financiële middelen ontoereikend		

Bijlage 2.3   THEMA GOED VOORBEREID ZIJN OP DE TOEKOMST

Achtergrond

Bij dit thema zijn de steekwoorden: diploma halen, werk vinden, in eigen levensonderhoud kunnen voorzien, stimulerende leefomgeving. De verantwoordelijkheid voor een goede voorbereiding van elk kind op de toekomst ligt in de eerste plaats bij de ouders. De taak van het onderwijs is ervoor te zorgen dat elk kind op een passende plek zit en een diploma of startkwalificatie haalt. Dat vraagt een grote inspanning van het totale onderwijsveld, beginnend bij de peuterspeelzalen.

Integraliteit

Afstemming en samenwerking tussen onderwijsveld en gemeente(n) in het kader van onderwijsachterstandenbeleid, voorkomen en bestrijden van voortijdig schoolverlaten en preventief jeugdbeleid is noodzakelijk. Scholen en gemeente leveren een bijdrage aan een stimulerende leefomgeving waarin kinderen en jongeren zich optimaal kunnen ontwikkelen door o.a. een aantrekkelijke woonomgeving en breed aanbod van activiteiten binnen en buiten het onderwijs. Het onderwijs heeft tot taak jongeren goed op te leiden voor een toekomstige baan. Waar jongeren op zoek zijn naar werk of in hun eigen levensonderhoud moeten/willen voorzien, speelt zowel het onderwijs als de gemeente een rol. Voor de uitwerking hiervan is ook binnen de gemeentelijke organisatie een integrale aanpak van belang, waarbij naast de afdeling OWS, de afdelingen WIZ en RWO een rol spelen.

Wettelijke verplichtingen en taken van de gemeente

Onderwijsachterstandenbeleid (2-± 13 jaar)

De periode waarover de rijksoverheid het onderwijsachterstandenbeleid vastgesteld heeft is 2006-2010. De gemeente Den Helder stelt in overleg met de betrokken partners jaarlijks een schooljaardeel vast voor het VVE-beleid en de schakelklassen. De doelstelling van de rijksoverheid voor de periode 2006-2010 wordt steeds bijgesteld. Werd in 2007 nog gestreefd naar een deelnamepercentage van 70% van de doelgroepkinderen aan de VVE, nu is er sprake van een streven naar 100%. Daarvoor stelt de rijksoverheid extra financiële middelen beschikbaar. We constateren in het onderwijsachterstanden beleid een aantal knelpunten, dat te maken heeft met gemeentelijk beleid en/of rijksregelgeving, nl. de toeleiding van doelgroepkinderen naar voorschoolse voorzieningen, afstemming van beleid tussen de voorschoolse en vroegschoolse voorzieningen en een doorgaande lijn.

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

De gemeente heeft de wettelijke taak uitvoering te geven aan het onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Dat is erop gericht om bij jonge kinderen en leerlingen in het basisonderwijs onderwijsachterstanden zo vroeg mogelijk op te sporen en te bestrijden. De gemeente ontvangt rijksmiddelen om in de voorschoolse periode (2-4 jaar) educatieve programma's aan te bieden aan kinderen met (taal)achterstanden in peuterspeelzalen en in de kinderopvang. Er moet een doorgaande lijn zijn tot en met groep 2 in het basisonderwijs.

Schakelklassen

Ook zijn er middelen beschikbaar voor z.g. schakelklassen. Dit zijn klassen waarin kinderen gedurende een jaar intensief (taal)onderwijs krijgen. Daarna stromen ze terug in het reguliere onderwijs. Er zijn in Den Helder twee varianten van de schakelklas, de ene is gericht op jonge kinderen van 5/6 (de 0-variant). De andere variant (de kopklas) is gericht op de groep 12/13 jarige leerlingen die een jaar intensief taalonderwijs volgen bij de overgang van groep 8 naar het voortgezet onderwijs maakt.

Leerplicht en de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten(RMC)

Leerplicht

De gemeente heeft de wettelijke taak om uitvoering te geven aan de Leerplichtwet. Het gaat vooral om registratie van leerplichtige leerlingen en controle op absoluut verzuim en het tegengaan van ongeoorloofd verzuim en voortijdig schoolverlaten. De leerplichtwet is van toepassing op leerlingen van 5 tot en met 16 jaar. Voor de uitvoering van de leerplichtwet ontvangt de gemeente een bijdrage uit het gemeentefonds. Er geldt een landelijke norm van 1 fte leerplichtambtenaar op 5000 leerplichtige kinderen.

RMC

Het kabinet wil een leer/werkplicht invoeren voor jongeren zonder startkwalificatie tot 27 jaar. Vooruitlopend hierop is de kwalificatieplicht voor leerlingen tot 18 jaar ingevoerd. Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo of niveau 2 van het beroepsonderwijs. De kwalificatieplicht geldt niet voor jongeren waarvan op voorhand objectief is vast te stellen dat zij niet in staat zullen zijn een startkwalificatie te halen. De RMC's zijn door de rijksoverheid in het leven geroepen om het voortijdig schoolverlaten tegen te gaan en zijn sinds 2002 wettelijk geregeld.

De cijfers m.b.t. voortijdig schoolverlaten in de Kop van Noord-Holland zijn relatief hoog.

In 2006 is door het ministerie van OCW de *Aanval op de uitval* ingezet, een pakket van maatregelen dat schooluitval actief bestrijdt. Met alle betrokkenen (scholen, gemeente, RMC's, werkgevers, CWI's, politie, justitie, hulpverlening, ouders en jongeren) wordt ernaar gestreefd het aantal nieuwe schooluitvallers omlaag te brengen. Het Projectencentrum speelt hierin een belangrijke rol als vangnet.

Lokaal beleid

Peuterspeelzaalbeleid (2-4 jaar)

Het peuterspeelzaalwerk behoort tot de welzijnsvoorzieningen, het levert een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van jonge kinderen en vormt een goede voorbereiding op de schoolloopbaan. De gemeente Den Helder subsidieert organisaties die peuterspeelzaalwerk uitvoeren op basis van de Subsidie Verordening Peuterspeelzalen en de Kwaliteitsverordening. In elke wijk zijn peuterspeelzalen te vinden, die echter niet allemaal gesubsidieerd zijn. Niet elke peuterspeelzaal kan of wil aan de subsidievoorwaarden voldoen. Voor de uitvoering van programma's in Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) is een professionele peuterspeelzaal- of kinderopvangvoorziening noodzakelijk. Doelgroepkinderen die op een zg. grijze peuterspeelzaal zitten, kunnen daardoor vaak niet deelnemen aan een VVE-programma. Dit vormt een knelpunt bij de uitvoering van het onderwijsachterstandenbeleid. Ouders kunnen op basis van hun inkomen een subsidie bij de gemeente aanvragen op de ouderbijdrage voor peuterspeelzaalwerk. De VVE voorziening is voor ouders gratis. De Subsidie Verordening Peuterspeelzalen moet in 2008 worden geëvalueerd. De tabel voor subsidiëring van ouderbijdragen wordt jaarlijks herzien.

Speel-o-theek (0 - ± 12 jaar)

De spelotheek is een laagdrempelige voorziening voor het uitlenen van spelmateriaal. De voorziening richt zich onder andere op minder draagkrachtige ouders van jonge kinderen. Er zijn twee locaties waar de spelotheek materialen uitleent; een derde locatie is in voorbereiding. De Stichting Spelotheek bestaat uit vrijwilligers.

Gemeentelijke bijdrage onderwijsondersteuning (4 - ± 12 jaar)

In het onderwijs worden leer- en ontwikkelingsproblemen bij kinderen gesignaleerd en zo snel mogelijk aangepakt. Daarvoor hebben scholen een interne zorgstructuur ontwikkeld. De Raad heeft bij de Voorjaarsnota in 2006 besloten, dat in het kader van deze leerlingenzorg en het geven van onderwijs op maat het basisonderwijs, het speciaal (basis) onderwijs en de praktijkschool naast de rijksbijdrage, een gemeentelijke bijdrage ontvangt voor jeugd- en jongerenwerk ten gunste van leerlingenzorg en begeleiding. De schoolbesturen kopen voor deze bijdrage kindgerichte ondersteuning in, d.w.z. onderzoek, observatie, advies en consultatie.

Wijkarrangement (4 - ± 12 jaar)

In het kader van de regeling Dagarrangementen en Combinatiefuncties heeft de gemeente gebruik gemaakt van een subsidie van ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor de ontwikkeling van dagarrangementen voor kinderen van 4-12 jaar in de wijken De Schooten en Nieuw Den Helder. Het ministerie stelde een subsidiebedrag beschikbaar voor de uitvoering van dit project gedurende de periode van augustus 2006 tot en met december 2008. Deze zg. wijkarrangementen sloten aan op de nota *Leren doe je overal* en de uitwerkingsnotitie *Verder kijken dan je neus lang is .....* Er zijn pilots uitgevoerd met een professioneel aanbod van (goedkope) buitenschoolse kinderactiviteiten op het gebied van kunst- en cultuur in het project Art@part. Per wijk is een activiteitenmakelaar uit het opbouwwerk actief om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen en onderwijs en organisaties /instellingen met elkaar in contact te brengen. Activiteiten in het kader van de Buurt Onderwijs en Sport (BOS)-projecten maken hiervan deel uit. Vanuit de stuurgroep van het project Wijkarrangement is een integraal overleg in het kader van brede schoolontwikkeling opgepakt door schoolbesturen en instellingen. Het project Art@part eindigt, de activiteiten worden ingebed in een aanbod in het kader van de impuls brede scholen en combinatiefuncties sport & cultuur.

Weekendschool (10 - 14 jaar)

De weekendschool is bedoeld voor talentvolle kinderen van 10 – 14 jaar uit kansarme milieus. Door een aantal vertegenwoordigers uit het onderwijsveld in Den Helder is in 2007 het initiatief genomen tot de oprichting van een stichting Weekendschool. Het doel van de stichting is om – in navolging van vergelijkbare projecten elders in het land – jongeren uit minder kansrijke woon- en leefsituaties in de leeftijd van 10 – 14 jaar te stimuleren en te motiveren om een goede schoolopleiding te volgen. Dit wil men bereiken door op zondagmiddagen door vrijwillige gastdocenten uit het bedrijfsleven ed. lessen te laten verzorgen voor deze jongeren die hun nieuwsgierigheid prikkelen. De jongeren worden geselecteerd en uitgenodigd door de scholen voor basisonderwijs. Zij volgen 2 jaar een programma waarin sprake is van oriëntatie op thema's als geschiedenis/ cultuur, maatschappij en religie/ natuur/sport/techniek etc.

Pilot

De stichting Weekendschool is in 2008 een pilot gestart. Na de pilot wordt op basis van de evaluatie besloten of er een draagvlak is voor een Weekendschool Den Helder. De gemeente heeft voor dit project eenmalig financiële middelen beschikbaar gesteld. De Stichting zoekt voor de bekostiging sponsoren uit het bedrijfsleven.

Mentorproject (jongeren)

Het Mentorproject is een voorziening in het kader van preventief jeugdbeleid. Het project is in het Bestuurlijk Arrangement Antilliaanse Schoolverlaters 2005 – 2008 opgenomen, met als doel voortijdig schoolverlaten onder Antilliaanse jongeren tegen te gaan en de doorstroming naar vervolgonderwijs en/of arbeidsmarkt te verbeteren. Een mentorproject is een *vrijwilligers*project, waarbij (risico)jongeren ondersteuning krijgen van een vrijwilliger. Afhankelijk van de problemen en de doelstelling van de jongere richt de begeleiding zich op sociaal emotionele ondersteuning en/of ondersteuning bij studie en beroep. In beide gevallen functioneert de mentor tevens als rolmodel om jongeren uit kansarme milieus betere kansen te bieden. De doelgroep bestaat uit ROC-leerlingen en leerlingen in het voortgezet onderwijs. Zo kan de overgang VMBO – ROC bij het project worden betrokken. Het mentorproject was opgezet voor uitsluitend Antilliaanse jongeren. Het is de bedoeling het project te continueren en uit te breiden naar een bredere doelgroep (allochtone en autochtone jongeren).

Natuur- en milieueducatie (4 - ± 12 jaar)

De Groene Poolster is in de eerste plaats een Natuur- Milieueducatie centrum voor de gemeente Den Helder en richt zich op beleving, verwondering en het creëren van actieve betrokkenheid bij de eigen leefomgeving. De Groene Poolster stimuleert zorg voor de leefomgeving van de inwoners van Den Helder en bevordert de participatie door het ondersteunen van natuur- en milieueducatie in het onderwijs en het creëren van mogelijkheden voor natuurgerichte recreatie en educatie. Voor de doelgroep jeugd (in het primair onderwijs) ontwikkelt het centrum activiteiten, materialen en projecten die zich richten op het vergroten van de waardering en kennis van, en zorg voor natuur, groen en leefomgeving. In 2009 zal natuur en milieu-educatie vanuit het bezoekerscentrum Duinen Noordkop vorm worden gegeven. De Groene Poolster zal organisatorisch opgaan in dit centrum. Het aanbod van NME-producten zal uitgebreid worden waarbij een bredere doelgroep zal worden bereikt, t.w. het onderwijs (basis en voortgezet onderwijs), recreanten en toeristen. De activiteiten zullen op basis van beleidgestuurde contractfinanciering worden aangeboden.

Erfgoededucatie in het basisonderwijs (4 - ± 12 jaar)

Erfgoed à la Carte is een stimuleringsproject voor het primair onderwijs dat tot doel heeft cultureel erfgoed als een vanzelfsprekend onderdeel te integreren in het onderwijs en daarmee ook in de leefwereld van kinderen. In Den Helder werken 9 basisscholen samen met 10 erfgoedinstellingen samen aan een duurzaam en op de scholen afgestemd aanbod waarbij het erfgoed uit de eigen leefomgeving wordt ingezet. In Den Helder speelt ook de bibliotheek hierin een belangrijke rol. De activiteiten worden tot en met 2008 door Erfgoed Nederland en met een provinciale subsidie gefinancierd. Voor het voortbestaan van het project is met ingang van 2009 cofinanciering vanuit de gemeente nodig.

Onderwijs en arbeidsmarkt (jongeren)

Binnen de gemeentelijke organisatie zijn verschillende afdelingen betrokken bij het arbeidsmarktbeleid. Arbeidsmarktbeleid verbindt de inzet vanuit onderwijs, sociale zaken en het economisch perspectief. Er zijn fricties in het arbeidsmarktbeleid die actie vragen van de gemeente: werkgelegenheid voor laaggeschoolden en het tekort aan technisch personeel op MBO en HBO-

niveau. Initiatieven om stageplaatsen voor HBO-ers en WO-ers te creëren in bedrijven in de Noordkop kunnen een bijdrage aan het werven van hoogopgeleid personeel. Schoolbesturen, instellingen en de gemeente (onderdeel voortijdig schoolverlaten) nemen verschillende initiatieven. Het Projectencentrum voorziet in een aantal trajecten voor lager opgeleide jongeren. Het is mogelijk in het kader van arbeidsmarktbeleid subsidies aan te vragen bij de provincie. Dat kan in een aantal gevallen door de scholen zelf worden gedaan. Er is een notitie arbeidsmarktbeleid in ontwikkeling.

Stimuleren startende ondernemers (jongeren)

De gemeente ontwikkelt beleid dat zich richt op het faciliteren en stimuleren van startende ondernemers, door het bieden van: betere toegang tot noodzakelijke informatie en mogelijkheden ter verbetering van het vinden van bedrijfsruimte en door het opzetten van stimuleringsregelingen. Enerzijds is dit gericht op kansrijke starters, anderzijds op mensen die vanuit een financieel afhankelijke positie willen starten. Het beleid is niet specifiek gericht op jongeren.

Jongerenhuisvesting / starters op de woningmarkt (jongeren)

Er is nog geen beleid voor jonge starters op de woningmarkt. Beoogd wordt dit beleid via fondsvorming te realiseren en zo een mogelijkheid voor (jonge) starters op de woningmarkt te creëren om door middel van een lening zelfstandige woonruimte in de koopsector te verkrijgen. Afhankelijk van de financiële mogelijkheden wordt hiertoe door de gemeente, de woningstichting en het rijk een fonds gevormd.

Overige activiteiten

Kinderopvang

De kinderopvang wordt uitgevoerd door particuliere organisaties, die niet door de gemeente worden gesubsidieerd. De gemeente houdt het Register kinderopvang Den Helder bij. In het register worden de gegevens ingeschreven die door de kinderopvangorganisaties worden verstrekt. Het register kinderopvang Den Helder bestaat uit twee delen: A en B. In deel A staan de gegevens van de kindercentra. Deel B vermeldt de gegevens van de gastouderbureaus. De gemeente subsidieert met ingang van 2008 de VVE-voorziening in kindercentra.

Partners

Onderwijsveld, Peuterspeelzalen en Kindercentra, Culturele instellingen, De Groene Poolster, , OBD Noordwest, Radar, Stichting Weekendschool, Erfgoedinstellingen e.a. instellingen en organisaties.

Actuele ontwikkelingen

Brede scholen

Er is sprake van een brede school, wanneer scholen niet alleen onderwijs verzorgen, maar ook andere functies (laten) vervullen op het gebied van welzijn, zorg, kinderopvang, sport en bewegen en/of kunst en cultuur. Kenmerk daarbij is dat de school structureel samenwerkt met andere partners. Een integraal, samenhangend aanbod van onderwijs, sport en cultuur biedt een rijke leeromgeving waarin kinderen en jongeren de kans krijgen om hun talenten optimaal te ontplooiën, sociale vaardigheden op te doen en plezier te hebben. Om kinderen hiervoor de kans te geven zijn laagdrempelige voorzieningen nodig. De brede schoolvoorzieningen hoeven niet per definitie in één gebouw te worden ondergebracht. De gemeente Den Helder wil brede scholen op wijk- (buurt)niveau realiseren. De gemeente streeft er bij nieuwbouw van scholen naar om, daar waar zich de kans voordoet meerdere partners in de brede school te vestigen, deze te benutten.

Regierol gemeente

Rijk en gemeenten hebben in het Bestuursakkoord tussen rijk en gemeenten in 2007 afgesproken dat zij de ontwikkeling van Brede Scholen verder stimuleren. Dit vergt een meer gebundelde inzet van geldstromen om te komen tot grotere samenhang in het aanbod van onderwijs, sport, cultuur en buitenschoolse opvang. De regierol van de gemeenten zal daartoe versterkt moeten worden. Vanaf 2009 zal het rijk in tranches een budget beschikbaar stellen voor gemeenten in het kader van de Impuls brede scholen voor de personele component (zg. combinatiefuncties). Gemeenten dienen voor de brede schoolontwikkeling, in aanvulling op de rijksbijdrage, eigen middelen uit het accres in te zetten. Vanuit de stuurgroep wijkarrangement hebben de samenwerkende schoolbesturen een startdocument brede schoolontwikkeling opgezet. Per wijk / buurt worden brede schoolactiviteiten ontwikkeld. De gemeente ondersteunt dit initiatief met (beperkte) inzet van het opbouwwerk.

Passend onderwijs

Het uitgangspunt van passend onderwijs is dat elk kind de beste kansen krijgt. Het ministerie van OCW heeft een ingrijpende herziening van de speciale leerling-zorg aangekondigd. Schoolbesturen moeten vanaf 2011 voor ieder kind Passend Onderwijs kunnen leveren. Als een bestuur dat niet (volledig) zelf kan bieden, dan moeten er met andere besturen en scholen sluitende afspraken worden gemaakt over wie dat wel kan aanbieden en hoe.

Regionale samenwerking schoolbesturen

Besturen werken daarvoor regionaal samen, uitgaande van de bestaande samenwerkingsverbanden in het primair en voortgezet onderwijs. In deze netwerken participeren ook de Regionale Expertise Centra (REC's) van de verschillende clusters. Vanuit het regionale onderwijsnetwerk moet ook de samenwerking met gemeentelijke en provinciale jeugdzorg sluitend worden geregeld. De beleidsontwikkeling rond Passend Onderwijs is in volle gang en vormt één van de speerpunten van het BO-JOZ in samenhang met de ontwikkeling van de Centra voor Jeugd en Gezin.

Harmonisatiewet peuterspeelzalen en kinderopvang

De staatssecretaris van OCW is voornemens de voorzieningen voor 0-4 jarigen te harmoniseren. Het gaat daarbij over de harmonisatie kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en de brede invoering van voor- en vroegschoolse educatie. Er wordt gekozen voor een groeimodel waarbij de eerste stap is de uitbreiding van de VVE in de kinderopvang. De tweede stap is het harmoniseren van de kwaliteitseisen die aan Kinderopvang en Peuterspeelzaalwerk worden gesteld en de derde stap is een beleidsmatige verkenning door de rijksoverheid van de mogelijkheden voor financiële harmonisatie van kinderopvang en peuterspeelzaalwerk. Gemeenten krijgen hierin een regierol.

Convenant voortijdig schoolverlaten

Het doel van het convenant met het Ministerie van OCW is, het realiseren van een zo hoog mogelijke reductie van het aantal jongeren in de RMC-regio dat gedurende het schooljaar 2010-2011 als voortijdige schoolverlater wordt aangemerkt, ten opzichte van het schooljaar 2005-2006. Partijen beogen een reductie van 40%, overeenkomend met een gemiddelde jaarlijkse reductie van 10% de komende vier jaar. De schoolbesturen in de regio en onze gemeente hebben dit convenant met het ministerie ondertekend, samen met de andere centrumgemeenten Alkmaar, Hoorn en Haarlem.

Een lokale educatieve agenda

In overleg met de schoolbesturen is in 2007 een lokale educatieve agenda opgesteld, aan de hand waarvan besluitvorming op bestuurlijk niveau plaats vindt m.b.t. lokale ontwikkelingen: onderwijsachterstandenbeleid (integratie/segregatie; VVE en doorgaande lijn), brede scholen en onderwijshuisvesting. De ontwikkeling van het BO-JOZ betekent mogelijk dat een deel van de lokale educatieve agenda (op termijn) wordt ondergebracht in de regionale educatieve agenda. Een aantal door de rijksoverheid verplichte onderwerpen vanuit het onderwijsachterstandenbeleid en onderwerpen die specifiek op lokaal niveau spelen, zoals onderwijshuisvesting blijven op de lokale educatieve agenda staan.

Bezoekerscentrum

Voor het bezoekerscentrum Duinen Noordkop wordt gestreefd naar een rechtsvorm (bijvoorbeeld een stichting) waarbinnen de Groene Poolster (GPS) en de kinderboerderij in een verzelfstandigde vorm terugkomt. De gemeente draagt er zorg voor dat de op te richten rechtsvorm bestaat uit partijen die in staat zijn gezamenlijk een bezoekerscentrum en kinderboerderij te ontwikkelen en te exploiteren.

Programma 2008-2011 goed voorbereid zijn op de toekomst

Wat doen we of gaan we doen in de komende jaren:

	2008	2009	2010	2011
Onderwijsachterstandenbeleid 2006-2010 (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering Evaluatie Ontwikkeling beleid	Uitvoering
Leerplicht- en RMC-functie (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Subsidieverordening Peuterspeelzalen (OWS)	Evaluatie Aanpassing	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Tabel ouderbijdragen peuterspeelzalen (OWS& WIZ)	Aanpassing Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Speel-o-theek (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Kindgerichte onderwijsondersteuning (OWS)	Uitvoering	Uitvoering Evaluatie		
Wijkarrangement	Uitvoering	Evaluatie Verantwoording	n.v.t.	n.v.t.
Buitenschoolse activiteiten 4-12 jr / Verder kijken dan je neus lang is Activiteitenmakelaar (OWS)	Uitvoering / Evaluatie	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Weekendschool (OWS)	Eénmalige subsidie			
Mentorproject – Ban Yuda Otro (OWS)	Uitvoering Evaluatie			
Centrum Natuur- en milieueducatie Groene Poolster (OWS)	Ontwikkeling beleid			
Bezoekerscentrum Duinen Noordkop	Ontwikkeling			
Arbeidsmarktbeleid (RWO & OWS)	Ontwikkeling beleid	Ontwikkeling beleid		
Startende (jonge) ondernemers (RWO)	Ontwikkeling beleid	Ontwikkeling beleid		
Jongerenhuisvesting/starters op de woningmarkt (RWO)	Ontwikkeling beleid	Ontwikkeling beleid		
Kinderopvang	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
(Impuls) Brede Scholen & combinatiefuncties sport & cultuur	Besluitvorming financiële middelen	Ontwikkeling beleid		
Harmonisatie peuterspeelzalen en kinderopvang (OWS)	Besluitvorming financiële middelen	Ontwikkeling beleid		
Convenant Voortijdig Schoolverlaten ism onderwijsveld (OWS)	Besluitvorming Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering / evaluatie
Pilot Art@part - Verder kijken dan je neus lang is – (OWS)	Uitvoering	Integratie in aanbod impuls brede scholen / combifuncties		
Erfgoed a la carte (PO) (OWS)	Uitvoering Besluitvorming subsiëring 2009	Uitvoering (incidentele middelen)		
Lokale educatieve agenda (OWS)	Uitvoering Evaluatie	Uitvoering		

Bijlage 2.4 THEMA TALENTEN ONTWIKKELEN EN PLEZIER HEBBEN

Achtergrond

Bij dit thema gaat het om de volgende steekwoorden: onderwijs genieten en opleiding krijgen, mogelijkheid voor hobby's, sport, cultuur, ontspanning, vrijheid om te spelen. De vrijheid om te spelen is voor een deel afhankelijk van de situatie binnen het gezin. De indeling van de openbare ruimte met een fysiek veilige infrastructuur levert een bijdrage aan de vrijheid om buiten te kunnen spelen en is een verantwoordelijkheid van de gemeente (RWO/S&B).

Integraliteit

De schoolbesturen van het primair, voortgezet en beroepsonderwijs in onze gemeenten leveren een belangrijke bijdrage aan het thema talenten ontwikkelen en plezier hebben.

In het onderwijs hebben de schoolbesturen een eigen autonomie en bieden zij een divers onderwijsaanbod, dat kinderen en jongeren kansen biedt om op school talenten te ontwikkelen op zowel cognitief als sociaal-emotioneel en creatief gebied. In onze stad is een gevarieerd aanbod voor kinderen en jongeren op het gebied van sport en cultuur vanuit gesubsidieerde en ongesubsidieerde instellingen, organisaties en verenigingen. Dit aanbod moet toegankelijk zijn voor alle kinderen en jongeren, ongeacht de financieel economische situatie of culturele achtergrond in gezinnen en met aandacht voor toegankelijkheid van reguliere voorzieningen op het gebied van sport, sociaal-cultureel werk en cultuur voor jeugdigen met een lichamelijke of verstandelijke beperking.

Gemeentelijke taken vanuit het rijksbeleid

In het kader van talenten ontwikkelen en plezier hebben heeft het ministerie voor Jeugd en Gezin in het Bestuursakkoord met de gemeenten afgesproken, dat er beleid moeten komen om de deelname van kinderen uit minder draagkrachtige gezinnen aan culturele en sportieve activiteiten te bevorderen. (zie Ontwikkelingen)

Lokaal beleid

Uitgaande van de missie van de kadernota *Leren doe je overal*, het scheppen van optimale ontwikkelings- en ontplooiingskansen voor de jeugd van Den Helder, zal er rondom het onderwijs bij de gemeentelijk te subsidiëren activiteiten aandacht moeten zijn voor verschillende vaardigheden:

- kennis- en informatieverwerving en verwerking
- taal en internationale vaardigheid
- persoonlijke vaardigheden
- creatieve vaardigheden
- explorerende vaardigheden
- sportieve vaardigheden
- maatschappelijke vaardigheden
- ondernemende vaardigheden

Het realiseren van een technische ontdekplek op Willemsoord, zoals opgenomen in het Uitwerkingsplan Stadshart past in het stimuleren van talentontwikkeling en het economisch perspectief van onze stad.

Jeugdbeleid in de Sportnota en de Cultuurnota

Voor het lokale beleid en het activiteitenaanbod voor de jeugd op het gebied van sport en cultuur verwijzen wij naar de Kadernota lokaal sportbeleid "Wat ons beweegt" en de kadernota cultuur "Horen, zien en .....beleven", waarin ook de activiteiten voor de jeugd zijn beschreven. Aan een groot aantal verenigingen en instellingen wordt met name voor de uitvoering van jeugdactiviteiten subsidie verstrekt. Met betrekking tot sport gaat het o.a. om Helder(s) Samenspel, de BOS-projecten, het sportbuurtwerk, bewegingsconsulenten in het basisonderwijs, subsidies aan verenigingen enz. Met betrekking tot kunst en cultuur gaat het o.a. om specifieke inzet van de bibliotheek op (taal)activiteiten voor de jeugd, erfgoededucatie en ruimte voor cultuuruitingen van jongeren. Het cursus- en activiteitenaanbod van Triade biedt de jeugd veel mogelijkheden op het gebied van kunst en cultuur. Ook de programmering van schouwburg De Kampanje biedt een divers aanbod voor de jeugd. Voorts worden alternatieve jeugdfilms door het Filmhuis 7skoop gedraaid en zijn er jeugdcores en muziekkorpsen etc. en verschillende speciale culturele evenementen voor de jeugd.

De kinderhuiskamer en de tienercentra dragen eveneens bij aan het ontwikkelen van de vaardigheden en talenten die wij voor onze jeugd van belang achten. Vanuit gemeentelijk beleid is structureel

ingezet op kunsteducatie voor kinderen met het project Kunst voor je kiezen. Dit project wordt tijdens de schooluren uitgevoerd in twee basisscholen. Het pilotproject Art@part wordt in het kader van wijkarrangementen na schooltijd uitgevoerd na schooltijd. Het project biedt kinderen tussen 4-12 jaar die daarvoor belangstelling hebben een (goedkoop) naschools aanbod van kunsteducatieve activiteiten. In verband met de ontwikkelingen rond deelname van kinderen aan activiteiten op het gebied van sport en cultuur noemen wij hier het Jeugdsportfonds en het Jeugd Onderwijs en Cultuurfonds (JOC) als lokale initiatieven die hierop vooruitlopen.

Jeugdsportfonds (4-18 jaar)

Het Jeugdsportfonds is bestemd voor kinderen en jongeren tot 18 jaar die om financiële redenen geen lid kunnen worden van een sportvereniging. Een aanvraag wordt door een professional in de samenleving gedaan (bijvoorbeeld iemand van school, de thuiszorg, GGD etc.). De steun van het jeugdsportfonds is niet bedoeld om topsporters te kweken. De landelijke organisatie Jeugdsportfonds Nederland en de Provincie Noord-Holland ondersteunt de lokale jeugdsportfondsen.

Jeugd, Onderwijs en Cultuurfonds (JOC / 4-18 jaar)

Het JOC richt zich primair op schoolgaande kinderen van 4 tot 18 jaar waarvan de ouders of verzorgers minder draagkrachtig zijn. Ook hier vindt aanmelding plaats door een intermediair, dat wil zeggen een professional uit het veld. Er kan een bijdrage worden gevraagd voor deelname aan culturele, educatieve activiteiten als schoolreis of excursie. Ook voor cursussen met culturele en/of educatieve waarde of materialen voor de uitvoering kan een aanvraag worden gedaan.

Stedelijk Cultureel Jongeren centrum (± 16-23 jaar)

Voor de toekomst van onze stad zijn creatieve jongeren nodig die zich niet alleen bezig houden met traditionele expressievormen, maar ook met nieuwe, experimentele vormen op het gebied van o.a. multimedieagebruik. Er is geen stedelijk cultureel jongeren centrum meer, dat de functie van een laagdrempelige plek voor cultuurparticipatie van jongeren kan vervullen. Ook de podiumfunctie van de voormalige Postbrug is verloren gegaan. Onderzocht wordt of en op welke wijze met de beschikbare financiële middelen een stedelijk cultureel jongeren centrum (met podiumfunctie) kan worden gerealiseerd.

Sociaal cultureel werk (algemeen)

Het sociaal cultureel werk houdt zich bezig met het opzetten van sociaal culturele activiteiten in buurtaccommodaties voor de buurtbewoners. Het doel ervan is maatschappelijke participatie te bevorderen en stimuleren van participatie- en ontmoetingsinitiatieven van bewoners op wijkniveau. Voor de jeugd betekent dit het bieden van een gevarieerd aanbod van vrijetijdsactiviteiten voor kinderen van 4-12 jaar. Afstemming van activiteiten tussen de verschillende organisaties is daarbij van belang. Een knelpunt in het sociaal cultureel werk is het gebrek aan vrijwilligers, er is onvoldoende professionele ondersteuning van vrijwilligers om een goed aanbod voor kinderen op te zetten en de vrijwilligers zijn niet altijd in staat om de vraag van de kinderen te beantwoorden met een aanbod.

Partners

Sportservice, sportverenigingen/clubs, onderwijsinstellingen, buurthuizen, culturele- en welzijnsinstellingen, het Jeugdsportfonds en het Jeugd, Onderwijs en Cultuurfonds. Ook een aantal kerkgemeenschappen is actief in het jongerenwerk.

Actuele ontwikkelingen

HBO -ontwikkeling

De vraag om een opleiding voor Hoger Beroepsonderwijs doet zich in onze gemeente steeds nadrukkelijker voor in verband met de doelen in de Strategische Visie 2020. Het lokale onderwijsaanbod voorziet in basisonderwijs, speciaal (basis)onderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. Behalve het Koninklijk Instituut door de Marine (KIM) beschikt Den Helder niet meer over hoger beroepsonderwijs.

Aansluiting bij de Strategische visie

De ontwikkeling van een aanbod van HBO opleidingen in Den Helder sluit aan bij de doelstellingen strategische visie 2020. De opleidingen moeten inspelen op de behoefte van de lokale en regionale arbeidsmarkt die gericht zijn op het ontwikkelen van een duurzame economie met de offshore, de haven, kennis & technologie (inclusief onderwijs, duurzame (wind)energie, toerisme & recreatie en zorg & wellness als belangrijkste dragers. De aanwezigheid van HBO opleidingen met stage aanbod,

vormt een reden om zich te vestigen in Den Helder. HBO studenten dragen bij aan het verlevendigen van het stadshart. Voor het lokale bedrijfsleven is de kans groter om de lokale HBO studenten aan zich te kunnen binden vanuit een lokale studie gecombineerd met lokale stageplaatsen. Het ontwikkelen van een HBO aanbod sluit aan op de ontwikkelingen van de drie prioritaire gebieden Stadshart, Haven, Willemsoord. Aan de hand van een bestuursopdracht wordt de HBO-ontwikkeling nader uitgewerkt.

Participatie arme kinderen (4-18 jaar)

De Rijksoverheid vindt het van belang dat kinderen gelijke kansen krijgen om hun talenten te ontplooiën ongeacht het inkomen van hun ouders. Arme kinderen moeten ook mee kunnen doen aan sport en cultuur. De rijksoverheid stelt in 2008 en 2009 jaarlijks 40 miljoen beschikbaar aan gemeenten voor de bestrijding van armoede bij kinderen. Voor de gemeente Den Helder komt dit neer op € 186.000 per jaar. Het geld wordt toegevoegd aan de algemene uitkering in het gemeentefonds. De minister van SZW maakt hierover begin 2008 afspraken met gemeenten in een convenant "Kinderen doen mee". In het convenant is naast de politieke ambitie een aantal afspraken gemaakt over de inzet van de gemeente, het departement, het meten van effecten en het delen van kennis. Het is de ambitie van de minister om in deze kabinetsperiode het aantal kinderen dat maatschappelijk niet meedoet om redenen van armoede deze kabinetsperiode met de helft terug te brengen. Het convenant zou onderdeel moeten worden van het armoedebeleid en thema's op het terrein van participatie van kinderen in arme gezinnen, zoals sport, onderwijs, cultuur- en jeugdbeleid met elkaar in verband moeten brengen. Vanaf 1 januari 2009 krijgt de gemeente tevens verruimde mogelijkheden voor gerichte ondersteuning van gezinnen met schoolgaande kinderen.

Cultuurbijdrage minimabeleid afgeschaft

De Raad heeft besloten dat de cultuurbijdrage in het kader van het minimabeleid vervalt met ingang van 1 januari 2009. Daarmee is een gemeentelijke voorziening in het kader van het armoedebeleid opgeheven. Onderzocht moet worden of voor de uitvoering van het convenant "Kinderen doen mee" kan worden aangesloten bij lokale initiatieven als het Jeugdsportfonds en het Jeugd, Onderwijs en Cultuurfonds (JOC).

Programma 2008-2011 talenten ontwikkelen en plezier hebben

Wat doen we of gaan we doen in de komende jaren:

	2008	2009	2010	2011
Technische Ontdekplek (Zeestad / OWS)	Besluitvorming	Ontwikkeling	Uitvoering	Uitvoering
Uitvoering nota lokaal sportbeleid "Wat ons beweegt" (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering Evaluatie
Uitvoering kadernota cultuur "Horen, zien en ..... beleven" (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering Evaluatie
Sociaal cultureel (jongeren)werk (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Participatie sport en cultuur voor kinderen van minder draagkrachtigen (OWS&WIZ)	Besluitvorming financiële middelen	Beleidsontwikkeling en uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Stedelijk Cultureel Jongeren centrum (OWS)	Besluitvorming Bestuursopdracht	Beleidsontwikkeling en uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Opleiding voor Hoger Beroepsonderwijs (OWS?)	Besluitvorming Bestuursopdracht	Beleidsontwikkeling		

Bijlage 2.5   THEMA EEN STEENTJE BIJDAGEN AAN DE MAATSCHAPPIJ

Achtergrond

Actieve betrokkenheid bij de maatschappij, meedenken en meedoen, actieve betrokkenheid bij de naaste omgeving, positief gedrag en burgerschap zijn aspecten in de ontwikkeling van kinderen en jongeren die deel uitmaken van het thema *Steentje bijdragen aan de maatschappij*. Ouders, onderwijs en maatschappelijke omgeving spelen hierin een rol.

Integraliteit

Ook het gemeentelijke beleid vanuit de verschillende afdelingen kan een bijdrage leveren aan de bevordering van betrokkenheid en een positieve maatschappelijke inbreng van kinderen en jongeren. Een wijkgerichte / stedelijke aanpak om kinderen en jongeren actief te betrekken bij hun omgeving past in de ontwikkelingen op het gebied van jeugdbeleid.

Wettelijke verplichtingen en gemeentelijke taken

Eén van de prestatievelden van de Wmo betreft burgerparticipatie. Vanzelfsprekend gaat het hierbij ook om participatie van jongeren. Zij zullen vertegenwoordigd zijn in het Wmo-orgaan. Het gaat in de WMO om deelname en samenwerking met alle betrokkenen bij de voorbereiding en uitvoering van beleid. Jongeren blijven echter een aandachtsgroep in het kader van participatie. Er bestond een vorm van jongerenparticipatie in Den Helder, de Jongeren Advies Raad (JAR). Dit orgaan functioneert in de praktijk niet meer. Om jongerenparticipatie een nieuwe impuls te kunnen geven is het van belang om te kijken wat een goede vorm van participatie zou kunnen zijn, zonder daarbij te vervallen in vergaderstructuren, die ook ambtelijk veel tijd en energie vragen.

Lokaal beleid

Bevorderen maatschappelijke participatie / Opbouwwerk (algemeen)

Het gemeentelijke beleid ten aanzien van maatschappelijke participatie is gericht op het realiseren van bewonersbetrokkenheid bij de aanpak van de problematiek in hun directe woonomgeving, het stimuleren van participatie en ontmoetingsinitiatieven van bewoners op wijkniveau. Het opbouwwerk draagt zorg voor netwerkopbouw en coördinatie. Daarbij richt het opbouwwerk zich vooral op de doelgroep volwassenen. Op basis van een onderzoek naar de behoefte aan buitenschoolse activiteiten in de verschillende wijken, voert het opbouwwerk voor kinderen in de leeftijdsgroep van het basisonderwijs een makelaarsfunctie uit. De makelaar realiseert wijkgericht een samenhangend aanbod van vrijetijdsvoorzieningen voor kinderen in samenwerking met onderwijs, welzijnsvoorzieningen en verenigingen. (zie brede scholen).

Vrijwilligerswerk (algemeen)

Ondersteuning van vrijwilligerswerk heeft met de Wmo een wettelijke basis gekregen. In 2007 is de Nota Vrijwilligerswerkbeleid vastgesteld. Doelstellingen van deze nota maken eveneens deel uit van de Beleidsnota Wmo. Het beleid richt zich ondermeer op het in stand houden van een breed steunpunt voor vrijwilligerswerk, blijven betrekken van jongeren bij vrijwilligerswerk, aandacht voor speciale doelgroepen, intensivering van contacten met het bedrijfsleven en samenwerking.

Partners

Onderwijs- en welzijnsinstellingen, zorginstellingen, bedrijfsleven.

Ontwikkelingen

Jongerenparticipatie

Het college heeft besloten de ontwikkeling van de Postbrug als cultureel jongerencentrum af te blazen. Er wordt gezocht naar andere vormen van jongerenparticipatie. In de Concept Startnotitie Burgerparticipatie is aangegeven dat op dit moment een onderzoek loopt naar de meest levensvatbare vorm van jongerenparticipatie voor de gemeente Den Helder. De afdeling OWS levert in het kader van een integrale aanpak van burgerparticipatie een bijdrage aan het beleid met betrekking tot jongerenparticipatie.

Maatschappelijke stage

Het kabinet heeft de intentie om maatschappelijke stages vanaf 2011 verplicht te stellen voor elke middelbare scholier. Gemeenten zullen de komende jaren (vanaf 2008) van de rijksoverheid middelen

ontvangen voor maatschappelijke participatie, zoals het realiseren van een makelaarsfunctie t.b.v. van vrijwilligerswerk en maatschappelijke stage.

Bij de school ligt de verantwoordelijkheid voor de maatschappelijke stage, het stagecontract, het opstellen van het stageplan en de begeleiding op school en stageplaats. Gemeenten moeten de verantwoordelijkheid op zich nemen voor een totaalaanbod stageplaatsen en voor een actieve bemiddeling (via makelaarsfunctie aanhaken bij lokale infrastructuur ondersteuning vrijwilligerswerk. De gemeente moet de makelaarsfunctie inrichten (volgens convenant VWS, OCW).

Programma 2008-2011 steentje bijdragen aan de maatschappij

Wat doen we of gaan we doen in de komende jaren:

	2008	2009	2010	2011
Vrijwilligerswerk - algemeen (OWS)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Jongerenparticipatie (OWS)	Ontwikkeling beleid	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Gemeentelijke rol maatschappelijke participatie / stage (OWS)	Besluitvorming financiële middelen	Ontwikkeling beleid	Uitvoering	Uitvoering

Bijlage 2.6 FLANKEREND BELEID

Wettelijke taken

De gemeente heeft wettelijke verplichtingen ten aanzien van onderwijshuisvesting, inclusief gymzalen en het leerlingenvervoer. Beleid ten aanzien van welzijnsaccommodaties behoort weliswaar niet tot de wettelijke taken van de gemeente, maar wordt wel gezien als een taak in het kader van maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Onderwijshuisvesting

De nota *Samen voor kwaliteit* vormt sinds 2006 het beleidskader voor onderwijshuisvesting (waaronder gymzalen) en de omgang met welzijnsaccommodaties. De effectuering van het onderdeel Onderwijshuisvesting vindt plaats binnen het kader van de gemeentelijke Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs (VVHO). In de nota *Samen voor kwaliteit* zijn tevens de welzijnsaccommodaties verwerkt, omdat steeds vaker blijkt dat het één niet zonder het ander gezien kan worden. Inhoudelijk is het hele welzijnsveld aan elkaar gekoppeld. De toenemende samenwerking en de mogelijkheden die zich voordoen bij de ontwikkeling van een brede school en de clustering van voorzieningen krijgen steeds meer vorm. Er is een toenemende behoefte aan voor-, tussen- en naschoolse opvang van kinderen. De brede schoolvoorziening geeft antwoord op deze ontwikkeling en vindt landelijk steeds meer ingang. Bij de verschillende nieuwbouwprojecten van de afgelopen jaren is een lijn ingezet op het bij elkaar brengen van voorzieningen. De gemeente stuurt bij nieuwbouw aan op clustering van scholen met meerdere denominaties en gekoppeld met overige voorzieningen. Tevens is het gemeentelijk beleid erop gericht om in elke wijk maatschappelijke en welzijnsvoorzieningen te clusteren in een Multifunctioneel Centrum (MFC).

Leerlingenvervoer

De gemeente is verplicht een verordening leerlingenvervoer vast te stellen en passend vervoer aan te bieden aan kinderen in het speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs. Vergoeding vindt plaats op basis van kosten van het vervoer naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school van de soort waarop de leerling is aangewezen. De gemeente ontvangt van het rijk een niet gespecificeerde vergoeding voor leerlingenvervoer. Beleidskeuzes van schoolbesturen over de invulling van Passend Onderwijs hebben consequenties voor de kosten van leerlingenvervoer. De gemeente is voornemens de verordening leerlingenvervoer te herzien in het kader van harmonisatie van beleid met de regio. Het leerlingenvervoer moet voor 1 augustus 2009 opnieuw worden aanbesteed.

Lokaal beleid

Welzijnsaccommodaties

De gemeente draagt zorg voor het faciliteren van huisvesting van sociaal cultureel werk en voor een goede huisvesting van jeugdorganisaties, waardoor zij een aantrekkelijk en eigentijds aanbod van vrijetijdsmogelijkheden voor kinderen en jeugd kunnen realiseren. Het sociaal culturele werk is vooral wijkgericht.

Partners

Schoolbesturen, welzijnsorganisaties en – instellingen, Woningstichting Den Helder, Buurthuizen, Zeestad BV/CV

Ontwikkelingen

Ontwikkeling Multifunctionele Centra (MFC)

In 2007 heeft de Raad het beleidskader Multifunctionele Centra (MFC's) in Den Helder vastgesteld. Het MFC wordt daarin gedefinieerd als: een knooppunt in de sociale en fysieke infrastructuur van een wijk waar veel activiteiten en diensten aangeboden worden waar burgers in de diverse fasen van hun leven behoefte aan hebben. De gemeente heeft in die zin belang bij MFC's. Het is een middel om een aantal maatschappelijke doelstellingen dicht bij de burgers te realiseren. Een multifunctioneel centrum moet dan ook gezien worden als een concentratie van functies en diensten die op een aantal terreinen een meerwaarde voor een wijk heeft. Afhankelijk van de behoefte in de wijk worden de functies ingevuld. Het gemeentelijk beleid is gericht op de ontwikkeling van een MFC in elke wijk. In Nieuw Den Helder wordt al jaren gesproken over een wijkcentrum / multicultureel centrum / multifunctioneel centrum in de wijk. Samenwerkende partners in de ontwikkeling van het MFC in Nieuw Den Helder zijn Woningstichting Den Helder, de Wering (WMD), de HVBWS, Bureau Jeugdzorg, Zeestad BV/CV en de gemeente Den Helder. Het MFC Nieuw Den Helder zal een belangrijke rol vervullen in het

aanbod van preventief jeugdbeleid, waaronder CJG en kinderkamer. In 2010 moet het MFC gerealiseerd zijn. Bij de ontwikkeling van het MFC is tevens rekening gehouden met ruimte voor een tieneraanloopcentrum.

Samenvattend

Samenvattend betekent flankerend (jeugd)beleid:

- De gemeente stuurt bij nieuwbouw aan op clustering van scholen met meerdere denominaties en gekoppeld aan voorzieningen voor de jeugd (OWS)
- De gemeente is voornemens de verordening leerlingenvervoer te herzien in het kader van harmonisatie van beleid met de regio (OWS).
- Tevens moet voor 1 augustus 2009 het leerlingenvervoer opnieuw worden aanbesteed.
- De gemeente streeft ernaar in elke wijk maatschappelijke en welzijnsvoorzieningen te clusteren in een Multifunctioneel Centrum (OWS - Zeestad BV/CV)
- In het MFC Nieuw Den Helder worden voorzieningen in het kader van het aanbod van preventief jeugdbeleid ondergebracht, waaronder CJG en kinderkamer. (Zeestad BV/CV)

